

Стандарт на „FairWild“

Версия 2.0

Индикатори за изпълнение

Одобрени от Борда на Фондация „FairWild“ на 26 август 2010 г.

Инструменти за проверка за вътрешен одит и *контролни точки* за сертифициране на Фондация „FairWild“.

Документът следва да се използва заедно със Стандарта на „FairWild“: Версия 2.0.

Настоящият документ, както и другите документи, свързани със *Стандарта на „FairWild“*, *Версия 2.0*, са на разположение на уебстраницата на „FairWild“: www.FairWild.org.

За повече информация се свържете с:

FairWild Foundation
Stampfenbachstrasse 38
CH-8006 Zürich
Швейцария
Имейл: secretariat@FairWild.org

Приветстват се **коментари** върху *Стандарта на „FairWild“*, *Версия 2.0* / *Индикатори за изпълнение*. Моля, изпратете запитванията и коментарите на: info@FairWild.org

Цитиране: Фондация „FairWild“. 2010. *Стандарт на „FairWild“: Версия 2.0*. Фондация „FairWild“, Уайнфелден, Швейцария.

©FairWild Foundation, Switzerland

Възпроизвеждането на настоящия документ с образователна или друга нетърговска цел, или от потребителите на Стандарта на „FairWild“ за вътрешна употреба, се разрешава без предварително разрешение в писмена форма от правноносителя при условие, че изцяло се посочва източникът.

Възпроизвеждането на настоящия документ с цел препродажба или друга търговска цел се забранява без предварителното разрешение в писмена форма на правноносителя.

Благодарности за финансирането и изключителния принос за създаването на този документ:

Федералната агенция за опазване на природата на Германия (BfN), правителството на Германия
WWF Германия
Институт по маркетингология (ИМО)
Международната академия за опазване на природата, о-в Вилм, Германия
Федералното министерство за икономическо сътрудничество и развитие на Германия (BMZ)
Общности, кооперативи на събирачите, изследователски институции, държавни агенции и компании, участващи в събирането, преработването и търговията със събрани диворастващи продукти.

The English-Serbian translation of this document was undertaken by TRAFFIC with the financial assistance of the European Union. While every effort is made to ensure accuracy of translation, in case of any errors or difference in meaning, the original English version of the document must be taken as the reference point.

Project LENA—Local Economy and Nature Conservation in the Danube Region—is co-funded by the European Union funds (ERDF, IPA, ENI) and implemented through the Danube Transnational Program, with the support of the European Regional Development Fund, co-financed by the European Union and the Hungarian State.

A projekt a Duna Transznacionális Programból, az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával, az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával valósul meg.

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ: КАК ДА ИЗПОЛЗВАМЕ ИНДИКАТОРИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА „FAIRWILD“	1
Прилагане на системата за оценяване към изискванията за сертифициране на „FairWild“	1
Оценяване на риска от неустойчиво събиране на диворастящи целеви растения	3
ЧАСТ I. ИНДИКАТОРИ НА „FAIRWILD“ ЗА ВСИЧКИ ОПЕРАЦИИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ДИВОРАСТЯЩИ РАСТЕНИЯ	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
0.1. Основни контролни точки	5
Принцип 1: Поддържане на ресурсите от диворастящи растения	5
1.1. Консервационен статус на целевите видове	5
1.2. Практики на събиране, основани на знание	5
1.3. Устойчивост на степента на събиране	7
Принцип 2: Предотвратяване на отрицателното въздействие върху околната среда	9
2.1. Чувствителни таксони и местообитания	9
2.2. Управление на местообитания (на нивото на ландшафта)	9
Принцип 3: Спазване на законите, наредбите и споразуменията	11
3.1. Право на владение, правомощия за управление и права на ползване	11
3.2. Закони, наредби и административни изисквания	11
Принцип 4: Зачитане на обичайните права и споделяне на ползите	12
4.1. Традиционна употреба и практика, права на достъп и културно наследство	12
4.2. Споделяне на ползи	11
Принцип 5: Насърчаване на справедливи договорни отношения между оператора и събирачите	14
5.1. Справедливи договорни отношения	12
5.2. Отсъствие на дискриминация срещу събирачите	13
Принцип 6: Ограничаване на участието на деца в дейностите по събиране на диворастящи растения	16
6.1. Деца и млади събирачи	13
6.2. Събирачи, които наемат деца за събиране	14
6.3. Деца, помагачи на родителите си да събират	14
Принцип 7: Гарантиране на ползи за събирачите и общностите им	15
7.1. Справедливо ценообразуване и заплащане на събирачите	15
7.2. Използване и управление на Фонда за премии на „FairWild“	15
Принцип 8: Гарантиране на справедливи условия на труд за всички работници в операциите по събиране на диворастящи растения	20
8.1. Основни трудови права на участниците в операциите по събиране на диворастящи растения	20
8.2. Безопасна работна среда за служителите в операцията по събиране на диворастящи растения	21
8.3. Справедливи условия на труд за работниците в операцията по събиране на диворастящи растения	22
Принцип 9: Прилагане на отговорни практики на управление	24
9.1. План за управление на видовете / района	24
9.2. Инвентаризация, оценка и наблюдение	24
9.3. Прилагане на мерки за устойчиво събиране от събирачите	25
9.4. Обучение и изграждане на капацитет	26
9.5. Прозрачност и участие	27

Принцип 10: Прилагане на отговорни бизнес практики	28
10.1. Спецификации на пазара / купувачите	28
10.2. Проследяване	28
10.3. Финансова жизнеспособност и подлежащи на отчитане търговски отношения	29
Принцип 11: Насърчаване на ангажираността на купувачите	30
ЧАСТ II. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИНДИКАТОРИ НА „FAIRWILD“ ЗА ВИСОКОРИСКОВИ ВИДОВЕ	31
1.1. Консервационен статус на целевите видове	31
1.2. Практики на събиране, основани на знанието	31
1.3. Устойчивост на степента на събиране	31
9.1. План за управление на видовете / района	32
9.2. Инвентаризация, оценка и наблюдение	32
9.3. Прилагане на мерки за устойчиво събиране от събирачите	32
СПРАВОЧНА ЛИТЕРАТУРА	33
ПРИЛОЖЕНИЕ 1. АКРОНИМИ И СЪКРАЩЕНИЯ	35
ПРИЛОЖЕНИЕ 2. ГЛОСАР	36

ВЪВЕДЕНИЕ: КАК ДА ИЗПОЛЗВАМЕ ИНДИКАТОРИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА „FAIRWILD“

Настоящият документ включва принципите и критериите на Стандарта на „FairWild“, Версия 2.0, и определя индикатори за изпълнение за целите на вътрешния одит и сертифицирането на „FairWild“. Настоящите индикатори за изпълнение са разработени като контролни точки, които следва да се използват за оценка на съответствието на кандидатите за сертифициране с изискванията на Стандарта на „FairWild“. Индикаторите за изпълнение могат да се използват и като инструменти за проверка, които да се използват за оценка на устойчивостта на операциите по събиране спрямо принципите и критериите на Стандарта на „FairWild“, Версия 2.0, когато сертифицирането не дава очаквания резултат. Индикаторите за изпълнение могат също да помогнат на заинтересованите организации да разберат как се прилагат на практика принципите и критериите на Стандарта на „FairWild“ към развиването и изпълнението на екологични, социални и икономически практики, които допринасят за устойчиво събиране на диворастящи растения.

Настоящият документ придружава основната публикация на Стандарта на „FairWild“, Версия 2.0¹, в която са представени прилагането и целта, обхватът, развитието, управлението и структурата на Стандарта на „FairWild“. Включени са дефиниции на съкращенията и термините от двата документа в приложенията към основната публикация на Стандарта. И двата документа могат да се намерят на страницата на Фондация „FairWild“ (www.FairWild.org).

Настоящият документ съдържа допълнително позоваване на „целеви растения“ или „целеви ресурси“, които следва да се тълкуват като включващи всички растения, гъби и лишеи, избрани за оценка посредством Стандарта на „FairWild“.

ПРИЛАГАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ КЪМ ИЗИСКВАНИЯТА ЗА СЕРТИФИЦИРАНЕ НА „FAIRWILD“

Системата за оценяване на Стандарта на „FairWild“ е създадена, за да се улесни непрекъснатото подобрене при изпълнението и постигането на адекватни нива на екологични, социални и икономически практики, които допринасят за устойчивото събиране на диворастящите растения, и за да се покаже ангажираност отвъд минималното изпълнение. Стандартът на „FairWild“ съдържа 11 принципа и 29 критерия. За всеки от първите 10 принципа и свързаните с него критерии, които се отнасят за операции по събирането на диворастящи растения, са определени индикатори / контролни точки под формата на количествени или качествени параметри, които могат да се проверят, за да се оцени съответствието на операцията с критериите. В системата за оценка на „FairWild“ всеки индикатор / контролна точка определя прогресивни нива на съответствие, с помощта на които се улеснява процесът на вътрешен или външен одит и се отчита напредъкът.

Системата за оценяване дава определена гъвкавост на кандидатите за сертифициране да отговорят на критериите на Стандарта на „FairWild“ според конкретната ситуация, като същевременно гарантират високо цялостно равнище на изпълнение чрез спазване на ясно определените минимални изисквания за сертифициране.

¹ FairWild Foundation. 2010. *FairWild Standard: Version 2.0*. FairWild Foundation, Weinfelden, Switzerland.

Точкова система за оценяване на контролните точки и изискванията за норма

0= лошо изпълнение / не съответства;

1= не е достатъчно, но се наблюдават положителни промени към спазване на критериите на „FairWild“;

2= Нормата за устойчиво събиране за всеки индикатор/ контролна точка; адекватно отговаря на критерия на „FairWild“;

3= Отлично изпълнение: по-добре отколкото изискванията на нормата

M= обозначава „МИНИМАЛНО ИЗИСКВАНЕ“, т.е. това изискване трябва винаги да бъде изпълнено за сертифициране;

MAX = Максимално постижим брой точки за съответния индикатор / контролна точка;

Общо точки по нормата (ОТН) = Общ брой точки, ако всички изисквания на нормата са напълно спазени (всички точки са оценени с “2”);

Резултат: тези полета се попълват от одитора или могат да се използват за самооценка чрез броя точки, който операцията получава за съответната контролна точка.

Минимални изисквания

За целите на сертифицирането, дадена операция трябва да отговори на два типа изисквания:

1. Всички **M= МИНИМАЛНИ** изисквания трябва да бъдат спазени. Само някои индикатори / контролни точки са включени в минималните изисквания. Някои индикатори / контролни точки стават **МИНИМАЛНИ** изисквания едва през втората или третата година от сертифицирането, защото повечето операции се нуждаят от допълнително време, за да се събере необходимата информация или да се постигне на практика конкретното ниво (вж. Таблица 1).

Таблица 1. Минимални изисквания за изпълнение за сертифицирането на „FairWild“

Година на сертифициране	Минимално изискване
„1=M“ или „2=M“	Трябва да се спази МИНИМАЛНОТО ниво на изпълнение за 1 ^{то} сертифициране.
„M от година 2“:	Действията за постигане на МИНИМАЛНОТО ниво на изпълнение трябва да бъдат осъществени през първата година на сертифициране, като изискваното ниво на изпълнение трябва да се спази за 2 ^{то} сертифициране.
„M от година 3“	Действията за постигане на МИНИМАЛНОТО ниво на изпълнение трябва да бъдат осъществени през първите две години на сертифициране, като изискваното ниво на изпълнение трябва да се спази за 3 ^{то} сертифициране.

2. В допълнение се изисква непрекъснато нарастващ **минимален процент от Общия брой точки по нормата** за сертифициране на „FairWild“. Минималният процент от Общия брой точки по нормата, който се изисква за първата година на сертифициране, е 60%, като постепенно нараства до 100% съответствие през петгодишния период.

ОЦЕНЯВАНЕ НА РИСКА ОТ НЕУСТОЙЧИВО СЪБИРАНЕ НА ДИВОРАСТЯЩИ ЦЕЛЕВИ РАСТЕНИЯ

Всеки вид реагира различно на натиска от събирането на диворастящи растения. При някои видове рискът от неустойчиво събиране може да бъде относително нисък. При тези видове задачите, свързани с управлението на събирането на диворастящи растения (включително събиране на информация, оценка на ресурсите и наблюдение на въздействието от събирането), може да не изискват толкова строги методи (и следователно сравнително по-малко експертни познания, време, прецизност и разходи). Видовете, при които съществува висок риск от неустойчиво събиране, ще изискват операциите по събиране, събирачите и управляващите ресурсите да използват по-строги методи (свързани с по-големи експертни познания, време, прецизност и разходи), за да демонстрират и удостоверят, че обемите и практиките на събиране наистина са устойчиви.

В настоящия документ са разграничени две групи индикатори за изпълнение: първа група (изброена в Част I), която се отнася най-общо за всички целеви растения и операции по събиране, и втора група (изброена в Част II), която се отнася в допълнение за видовете, за които Фондация „FairWild“ преценява, че са изложени на висок риск от неустойчиво събиране.

Много фактори допринасят за риска от неустойчиво събиране на целевите видове. Някои от тези фактори и влиянието им върху риска от неустойчиво събиране на диворастящи растения са посочени в Таблица 2. При много от обичайно събираните видове диворастящи растения може да се определи подходяща категория на риск въз основа на наличната информация от публикувани източници и от настоящите операции по събиране. При много от събираните диворастящи растения, лишеи и гъби обаче са необходими допълнителни усилия, включително ангажиране на съответните експерти, за да се осигури достатъчно относима информация, преди да се определи категорията риск.²

Когато определят подходящата категория риск за отделните видове и операции по събиране, кандидатите за сертифициране от Фондация „FairWild“ следва да се обърнат за помощ към Фондацията (info@FairWild.org) .

² Можете да намерите насоки, подготвени за изпълнение на Принцип 1 от ISSC-MAP, Версия 1.0, който в момента е Принцип 1 от Стандарта на „FairWild“, Версия 2.0, в LEAMAN and CUNNINGHAM (2008), представен на www.FairWild.org.

Таблица 2. Условия / Фактори, които влияят върху риска от неустойчиво събиране на диворастващи целеви видове³

Условие / фактор	НИСЪК РИСК (По-слаби изисквания за информация, експертни познания, време и цена)	СРЕДЕН РИСК (Умерени изисквания за информация, експертни познания, време и цена)	ВИСОК РИСК (По-високи изисквания за информация, експертни познания, време и цена)
Консервационен статус	Не е застрашен (оценен) Популацията и качеството на ресурсите са стабилни (не са изчезващи)	Неизвестен (не е оценен) Не е известно дали популацията и качеството на ресурсите западат	Застрашен (оценен) Популацията, качеството на ресурсите запада
Таксономия на видовете / разпознаване на терен	Няма объркване с други видове Лесно разпознаваеми за събирачите	Объркването с други видове се управлява добре чрез осигуряване на обучение и наръчници за събиране	Неясна таксономия на видовете Лесно се объркват с други видове в района на събиране
Географско разпределение	Широко	По-тясно	Ограничено
Местообитание:			
• Специфичност	Широко (по-равномерно разпространение)	Специфично, но често срещано в определено местообитание	Много специфично (разпокъсано разпространение)
• Комплексност	Растителност няколко преобладаващи вида	Слабо разнообразие (напр, саваната)	Много разнообразни системи
• Уязвимост	Не са известни заплахи за местообитанието	Заплахите могат да се управляват / контролират	Заплахите са външни за операцията по събиране и трудни за контролиране (напр. загуба на местообитание, изменение на климата)
Размер на местната популация	Голяма, изобилна	Средна до голяма	Винаги малка
Използвана част от растението	Листа, цветя, плодове	Ексудати, сок, мъртва дървесина	Цялото растение, кора, корени, луковичи, апикални меристеми
Темпо на растеж / възстановяване	Бързо	Сравнително бързо	Бавно
Репродуктивна биология:			
• опрашване	Вятър, абиотично, безполово	Обичайно биотично (птици, насекоми)	Тясно специализирано (бръмбари, пчели, прилепи)
• разпространение	Вятър, вода	Обикновените генералисти (птици, дребни бозайници)	Едри бозайници и големи птици
Търговско търсене	Изобилие в излишък (без недостиг на материал в търговията)	Стабилно търговско търсене	Недостиг на материал в търговията Нараства търговското търсене
Единична или многобройна употреба	Единична или без конкуренция	Няколко, слаб конфликт между употребите	Видове с многобройни употреби
Единични или многобройни групи от потребители	Една компания или общност от събирачи	Повече от една компания / общност събира, но при ясни споразумения за управление	Повече от една компания / общност събира без споразумения за управление

³ Въз основа на CUNNINGHAM (2001) и PETERS (1994).

1 ЧАСТ I. ИНДИКАТОРИ НА „FAIRWILD“ ЗА ВСИЧКИ ОПЕРАЦИИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ДИВОРАСТЯЩИ РАСТЕНИЯ

Следните индикатори за изпълнение се отнасят за всички операции, сертифицирани от „FairWild“, и всички целеви видове. За целевите видове, които са определени като изложени на висок риск от неустойчиво събиране, важат по-високи минимални изисквания и някои допълнителни индикатори за изпълнение. Те са изброени в Част II от документа.

0.1. Основни контролни точки

КТ №	Контролни точки 0.1 Основни контролни точки	MAX	Резултат
0.1.a	Наличност на управляващ на събирането по време на одита, предоставен достъп до документацията, местата на операциите и районите на събиране: (0) достъпът явно е ограничен; (1) не са налице всички документи и служители, но няма признаци, че достъпът е ограничен; (2) служителите и документите са налице по време на одита; (3) служителите съдействат за одита.	3	
0.1.б	Съобщаване на важни промени в операцията и дейностите на сертифициращото лице (промяна на адреса, промяна на местата на събиране, нови дейности, максимални / планирани количества за събиране): (0) не се съобщават значими промени; (1) някои несъществени промени не са съобщени; (2) съобщаване на промени ИЛИ липса на промени; (3) добра проактивна комуникация със сертифициращото лице.	3	

Принцип 1: ПОДДЪРЖАНЕ НА РЕСУРСИТЕ ОТ ДИВОРАСТЯЩИ РАСТЕНИЯ

Събирането на диворастящи растителни ресурси се провежда с мащаб и със степен и по начин, с които се поддържат популациите и видовете в дългосрочен план.

1.1. Консервационен статус на целевите видове

Консервационният статус на целевите видове и популации се оценява и редовно се преглежда.

КТ №	Контролни точки 1.1 Консервационен статус на целевите видове	MAX	Резултат	
1.1.a	Настоящ консервационен статус на събраните растения: (0) статусът не е известен / проверен; (1) част от информацията е непълна или не е актуална; (2=M) световният и / или националният / регионалният статус е известен и е включен в оценката на ресурсите или профилите на растенията; (3) операцията допринася за редовна оценка / преценка на консервационния статус.	3 2=M		
	<i>Видове с висок риск → Вж. допълнителния индикатор 1.1.6 (Част II)</i>			
	ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	3	2	

1.2. Практики на събиране, основани на знание

Практиките на събиране и управление са основани на адекватно идентифициране, картографиране, описание, оценка и наблюдение на целевите видове и въздействието върху събирането.

КТ №	Контролни точки 1.2 Практики на събиране, основани на знания	MAX	Резултат	
1.2.a	Включване на известни застрашени видове в асортимента на операцията по събиране: (0) при операцията се събират застрашени видове – даже и ако не е съгласно сертифицирането на „FairWild“; няма планове за включването им в управление на „FairWild“; (2) операцията по събиране не включва каквито и да е било застрашени видове с търговска цел, нито като целеви видове според „FairWild“, нито извън сертифицирането на „FairWild“ ИЛИ планира да преустанови събирането в рамките на 2 години; (3) цялата операция по събиране допринася ясно за устойчивото събиране, напр. полагат се значителни усилия да се включат всички видове в управлението от „FairWild“.	3		
1.2.б	Видовете, избрани за събиране, са ясно идентифицирани: (0) няма официално идентифициране, чести случаи на объркване; (1) ниско ниво на точност на идентификация на видовете; (2=M) предоставени са ваучерни образци от местата на събиране с точни таксономни наименования, както и ясно разпознаваеми местни и търговски названия; (3) много добри спецификации на растенията / монографии на растенията и хармонизиране с местните и търговските наименования ИЛИ изключителен принос / усилия да се разреши таксономно / местно объркване на целевите видове.	3 2=M		

КТ №	Контролни точки 1.2 Практики на събиране, основани на знания	MAX	Резултат
1.2.в	Картографиране на целевите популации в районите на събиране: (0) не са обозначени на картите, нито има добро познаване на местоположението на целевата популация; (1) много приблизително обозначаване на целевите популации; точните местоположения в района на събиране не са известни или са картографирани само най-основно (напр. нарисувани на ръка / изтеглени от интернет карти), но са добре известни на ръководителя на събирането и всички събирачи; (2=M от година 2) основни карти идентифицират районите на събиране и местоположението на целевите популации (може да е целият район на събиране, ако такъв е случая); (3) много добро познаване и документиране на районите на събиране / целевите популации в района на събиране. <i>Високорискови видове → вж. допълнителния индикатор 1.2.в (Част II)</i>	3 2=M от год. 2	
1.2.г	На картите са обозначени всички главни източници на потенциално замърсяване (градове, промишленост, депа за отпадъци, интензивни земеделски райони): (0) не са включени, въпреки че присъстват; (1) грубо обозначаване на картата или описание под формата на текст; (2) обозначени са на картата и са описани в плана на управление / правилата за събиране, ако е необходимо; (3) много добри карти и / или система за съобщаване на вътрешните граници на събирачите.	3	
1.2.д	Районите на събиране са отделени от земеделските земи: (0) събиране от интензивно обработвани земеделски земи, напр. от дървета до полетата; (1=M) събиране от необработвани ивици / дървета в слабо обработвани земи, вижда се, че целевите растения растат спонтанно и няма източници на замърсяване; (2) местата за събиране са ясно отделени от земеделските земи; (3) див / природен район на събиране, без земеделие.	3 1=M	
1.2.е	Вътрешни инструкции за събирането: (0) няма писмени или ясни устни инструкции за събирането; (1) последователни практики на събиране; не са в писмена форма; (2=M от година 2) писмени инструкции за събиране, включително писмено описание на устойчиви традиционни практики; в инструкциите са посочени методите на събиране на всички целеви видове; (3) събирачите и ръководителите на събирането редовно преглеждат и преработват писмените (и устните) инструкции за събиране.	3 2=M от год. 2	
1.2.ж	В инструкциите за събиране са определени мястото и методите на събиране за всяко целево растение / част от растение: (0) не е включено, доста непълни инструкции; (1) най-обща инструкция; (2=M от година 3) адекватни инструкции за събиране въз основа на оценка на ресурсите за конкретното място и видове и информация от наблюдение, включително информация относно местата, изключени от събиране; (3) в допълнение: инструкциите за събиране са оптимизирани, за да се изпълняват практично и ефективно от събирачите, като се вземат предвид и местни / традиционни практики на управление.	3 2=M от год. 3	
1.2.з	Инструкциите за събиране определят максимални допустими граници на събиране (количества, честота, периоди): (0) няма инструкции, доста непълна информация относно ограниченията за събирането; (1) включена е някаква основна информация относно ограниченията за събирането; (2=M от година 3) ясно и изчерпателно определение на ограниченията за събирането; (3) в допълнение: инструкциите за събиране са оптимизирани, за да се изпълняват практично и ефективно от събирачите. <i>(Качеството на данните и устойчивостта на тези максимални количества са оценени в 1.3)</i>	3 2=M от год. 3	
1.2.и	Класът минимална биологична възраст / размер, разрешен за събиране, е определен за целевите растения и мястото на събиране във вътрешните инструкции за събиране: (0) не са определени и няма видимо усилие да се определят класовете възраст / размер; (1) положено е ясно усилие да се определят класовете възраст / размер; (2=M, ако е относимо, вж. по-долу) определени са надеждни и практични класове възраст / размер, избрани за събиране, и се наблюдава въздействието върху структурата / възстановяването / смяната на популацията. <i>Не е минимално изискване, където не е пряко приложимо (годишни / многогодишни плодове, цветя, листа, нискорискови видове). Не е относимо → (2)</i>	3 2=M, ако е относимо	
1.2.й	Правилата за събиране предотвратяват загуба на събраните ресурси: (0) загубата е обичайна; (1) правилата за събиране потенциално ще доведат до загуба и лоша практика; (2) правилата за събиране включват добри практики за свеждане до минимум на загубата; (3) положени са изключителни усилия за свеждане до минимум на загубата.	3	
1.2.к	Преработване на вътрешните правила за събиране: (0) не са преработени или няма следи от преглед; (1) прегледът и преработването не са основани върху наблюдение на въздействието от събирането с оглед на конкретното място и видове; (2=M от година 3) инструкциите са прегледани и преработени въз основа на наблюдение на въздействието от събирането с оглед на конкретното място и видове; (3) ясни усилия за редовно преглеждане и адаптиране на практиките на събиране, за да се възстанови или поддържа устойчиво структурно и генетично разнообразие на популациите на целевите видове в района на събиране.	3 2=M от год. 3	
	<i>Високорискови видове → Вж. допълнителния индикатор 1.2.1 (Част II)</i>		
	ОБЩО	MAX	ОТН
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	33	22

1.3. Устойчивост на степента на събиране

Степента (интензивността и честотата) на събиране на целеви ресурси не превишава способността на целевите видове да се възстановят в дългосрочен план.

КТ №	Контролни точки 1.3 Устойчивост на степента на събиране	MAX	Резултат
1.3.а	За всеки целеви вид са налице основни данни в писмена форма (във формуляра за спецификация на растението или други документи): латински и местни наименования, събрани части, метод на събиране, период на събиране: (0) няма налични данни; (1) непълни данни; (2=M) пълни основни данни; (3) добре представени данни за всяко растение, напр. монографии на растенията.	3 2=M	
1.3.б	За всеки целеви вид е налице информация относно размножителната система и степента на смяна (във формуляра на спецификация на растението или други документи): (0) няма информация; (1=M) не е проверено, но са достатъчни основни познания относно размножаването, за да се разбере устойчивостта на събирането; (2) адекватна информация; (3) много добро изследване.	3 1=M	
1.3.в	За целевите видове в района на събиране е налице базова информация / опис , включително размер на популацията, разпространение, структура на популацията (класове според размера / възрастта), ниво на размножаване / растеж / възстановяване: (0) няма информация; (1=M от година 2) много приблизителни данни , събрани от събирачите или консултанта; (2) основната оценка на ресурсите почива на изследвания или собствени събрани данни; (3) оценка на ресурсите и система за наблюдение с цел подобряване на базовата информация относно целевите видове и популации в района на събиране Високорискови видове → вж. допълнителния индикатор 1.3.в (Част II)	3 1=M от год. 2	
1.3.г	Качество на използваните данни за определяне на максималните позволени количества, събрани за всеки целеви вид: (0) няма разумни максимални количества и няма справка с дългосрочни практики на събиране; (1=M) много приблизителна оценка на максималните количества , напр. на базата на дългосрочно събиране в района или на общи понятия (основни правила), които не са конкретни за района или вида; (2) границите на събирането са определени в зависимост от оценката на ресурсите за конкретния район и вид и информацията от наблюдението, както и знанията на събирачите; (3) много добра система на наблюдение на ресурсите / определяне на максимални количества. Високорискови видове → вж. допълнителния индикатор 1.3.г (Част II)	3 1=M	
1.3.д	Устойчивост на максималните позволени количества за събиране от събраните целеви видове/ части: (0) няма информация (референтни данни или опит / наблюдения на въздействието на събирането върху отделните представители и популации от целевите видове); (1=M от година 1) не е посочено, че настоящите / посочените максимални количества за събиране намаляват качеството или наличността на ресурсите в района на събиране; (2) максималните количества за събиране, определени в плана за управление, са обосновани от адекватни разчети на описа / реколтата / възстановяването, които са по-големи от събраните обеми; максималните количества за събиране са коригирани според периодичното наблюдение на реколтата, възстановяването и въздействието върху събирането; (3) максималните количества за събиране са подкрепени от целево изследване. Високорискови видове → вж. допълнителния индикатор 1.3.д (Част II)	3 1=M от год. 1	
1.3.е	Устойчивост на честотата на събиране, предварително определена в инструкциите за събиране: (0) ясно е, че събирането значително надвишава нивото на смяна; (1=M от година 2) налични са само най-основни базови и свързани с наблюдението данни , но няма информация за изчезващи популации растения; (2) събирането не превишава нивото на смяна на пораснали растения или части от растения, събрани от целевия вид в региона на събиране; (3) честотата на събиране е много по-ниска, отколкото нивото на смяна. Високорискови видове → вж. допълнителния индикатор 1.3.е (Част II)	3 1=M от год ина 2	
1.3.ж	Разрешени за събиране периоди: (0) не са определени ИЛИ периодите на събиране са определено неустойчиви; (1) спазват се традиционните периоди на събиране, без да се отчитат ясно размножителните цикли, но няма информация за изчезващи популации; (2) позволените периоди са определени чрез надеждни и практични индикатори (напр. сезонност, цикли на валежите, време на цъфтеж и плододаване) и се основават на информация относно цикъла на размножение на целевите видове; (3)разрешените за събиране периоди са определени на научна основа, посредством резултатите от оценка на ресурсите.	3	
1.3.з	Консолидирани записи относно събраните обеми (количества по райони и години): (0) няма записи или данни; (1) груб преглед на събраните количества въз основа на съвсем прости записи за закупените количества; (2=M от година 3) регистрирани адекватни консолидирани данни; включват цялата относима информация, за да се провери дългосрочната устойчивост (напр. класове по възраст / размер, ако са силно относими); (3) много добра, надеждна документация за закупените количества и консолидирани данни. <i>За първо сертифициране → необходимо е да се представи отчетната система, която ще се използва в бъдеще.</i>	3 2=M от год. 3	
1.3.и	Консолидирани записи относно действителните периоди и честота на събиране: (0) няма информация; (1) проста информация, на разположение в документите за закупени количества, не е консолидирана; (2) пълна информация, налице за действителните периоди на събиране и честотата на събирането; информацията потвърждава спазване на инструкциите за събиране; (3) много добър преглед на практиките на събиране. <i>Първо сертифициране → (2) ако относимите данни са събрани за бъдещо консолидиране.</i>	3	

КТ №	Контролни точки 1.3 Устойчивост на степента на събиране	MAX	Резултат	
1.3.й	В случай че събирачите продават събраните продукти и на други купувачи , които не са към програмата на „FairWild“: (0) сертифицираната операция за управление на събирането не посочва общите събрани количества в района на събиране; (1) налице са приблизителни разчети на количествата, събрани от други компании; (2) всички продадени количества са регистрирани в документ за продажба от събирача и документът е включен към документацията / документите за консолидираните събрани количества – компаниите за събиране могат също така да работят съвместно и да съпоставят данните си, за да установят общите събрани количества в района на събиране; (3) добро, активно сътрудничество между отделните компании за събиране. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3		
1.3.к	Консолидираните данни за събирането потвърждават съответствие: (0) не са налични документи или данни или събраните количества явно нарушават инструкциите за събиране с цел устойчиво събиране → <i>посочете подробности</i> ; (1) простото водене на документи позволява насрещни проверки с правилата на събиране, но няма данни за прекомерно събиране; (2) данните за събирането са в съответствие с инструкциите за събирането (включително максимални позволени количества, категории на размера и др); (3) данните за събирането са за определено по-малко количество от максималното.	3		
	Високорискови видове → вж. допълнителния индикатор 1.3.1 (Част II)			
	ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	33	22	

Принцип 2: ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОТРИЦАТЕЛНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

Предотвратява се отрицателното въздействие от дейностите по събиране върху другите диворастващи видове, района на събиране и съседните райони.

2.1. Чувствителни таксони и местообитания

Идентифицират се и се защитават редки, застрашени и изчезващи видове и местообитания, които е вероятно да бъдат засегнати от събирането и управлението на целевите видове.

КТ №	Контролни точки 2.1 Чувствителни таксони и местообитания	MAX	Резултат	
2.1.а	Информация относно редки, застрашени и изчезващи видове и местообитания , които е вероятно да бъдат засегнати от събирането на целевите ресурси: (0) няма информация относно присъствието на чувствителни видове и местообитания в района на събиране и не са положени усилия за проучване; (1=M от година 2) предварително търсене на информация, включително знания на местната общност / събирачи, подкрепя общата оценка, че събирането не е вероятно да засегне чувствителни видове и местообитания; (2) проведени са консултации със съответните експерти / органи по управление на ресурсите и в плана на управление е включенаточна информация ; планът за управление отразява всякакви относими изисквания за управление с цел предотвратяване на отрицателното въздействие върху чувствителни видове и местообитания в района на събиране; (3) оценката на ресурсите и схемите за наблюдение проактивно събират и документират информация относно въздействието от събирането на целевите ресурси върху чувствителни видове и местообитания в района на събиране.	3 1=M от год. 2		
2.1.б	Допълнителни точки за доброволен ангажимент (не е изискване на нормата): Специални екосистемни функции на целевите видове: (1) предварително търсене на информация относно специални екосистемни функции; (2) проведени са консултации със съответните експерти / органи по управление на ресурсите и в плана на управление е включена точна информация; планът за управление отразява всякакви относими изисквания с цел предотвратяване на отрицателното въздействие върху специалните екосистемни функции на целевите видове; (3) оценката на ресурсите и схемите за наблюдение проактивно събират и документират информация относно специалните екосистемни функции на целевите видове.	(3)		
	ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	6	2	

2.2. Управление на местообитания (на нивото на ландшафта)

Дейностите по управление в подкрепа на събирането на диворастващи целеви видове не се отразяват неблагоприятно върху разнообразието, процесите и функциите на екосистемата.

КТ №	Контролни точки 2.2 Управление на местообитания (на нивото на ландшафта)	MAX	Резултат
2.2.а	Всички съществуващи практики за управление на местообитанията, използвани в района на събиране, включват: (0) не са известни; (1) известни са само най-общо, но не са описани в писмена форма; (2) описани са в плана на управление; (3) план за управление, активно координиран спрямо целевите видове.	3	
2.2.б	Идентифициране и наблюдение на отрицателното въздействие на практиките на събиране и дейностите по управление върху района на събиране (напр. вреди поради метода на събиране, промени в структурата, функцията и услугите на екосистемата): (0) няма наблюдение, няма осведоменост относно съществуващо или потенциално отрицателно въздействие; (1) няма подробно описание или наблюдение, но е очевидно, че няма / има много малък риск от неблагоприятно въздействие поради събирането; (2) наблюдава се и се описва в плана на управление; (3) много добре наблюдавано и описано.	3	
2.2.в	Методите на събиране и използваните на практика инструменти са подходящи: (0) видими вреди на нивото на местообитанието от събиране; (1) определени са мерките за предотвратяване на вреди, но все още не са изпълнени; (2=M от година 3) няма вреди на нивото на местообитанието или мерки / в плана на управление и изпълнение на мястото на събиране са идентифицирани стратегии за предотвратяване на вреди на нивото на местообитанието поради методите на събиране; (3) редовното наблюдение показва, че предприетите мерки са подходящи, за да се предотвратят вреди от събирането на нивото на местообитанието.	3 2=M от год. 3	
2.2.г	Използване на препарати, забранени от съответните биологични стандарти (напр. изкуствени торове): (0) през последните три години на отделни места са използвани забранени препарати; (1) може да са използвани някакви препарати в малък мащаб, много обща система за изключване на местата от събиране; (2=M) не са използвани забранени препарати ИЛИ забранени препарати са използвани само на известни, определени места и засегнатите зони могат да бъдат ефективно изключени от събиране; (3) ясно документиран период на управление без забранени препарати, достатъчен за спазване на относимите биологични стандарти.	3 2=M	
2.2.д	Въздействие на свързаните с ландшафта и интензивните практики на управление на целевите видове върху чувствителни видове, структурата и функционирането на екосистемите (напр. практики за управление на целевите видове, за да се сведе до минимум конкуренцията със или насърчаване на растежа на целеви видове, засаждане с цел обогатяване): (0) подобни практики на управление се срещат, но без да се наблюдава въздействието им; (1=M) такива практики се използват при наблюдение на въздействието чрез план за управление; (2) документиран доказателства от наблюдението, че такива практики не се отразяват отрицателно върху чувствителните видове или структурата, разнообразието и функциите на екосистемата в района на събиране; (3) специални усилия да се подобрят съществуващите практики на управление. Ако не е относимо → (2)	3 1=M	
	ОБЩО	MAX	ОТН
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	15	10

ПРИНЦИП 3: СПАЗВАНЕ НА ЗАКОНИТЕ, НАРЕДБИТЕ И СПОРАЗУМЕНИЯТА

Дейностите по събиране и управление се осъществяват съгласно законни договорености за правото на владение и са в съответствие с относимите закони, наредби и споразумения.

3.1. Право на владение, правомощия за управление и права на ползване

Събирачите и управителите притежават ясно и признато право и правомощия да използват и управляват целевите ресурси.

КТ №	Контролни точки 3.1 Право на владение, правомощия за управление и права на ползване	MAX	Резултат
3.1.а	Ясно определяне на района(ите) за събиране на диворастващи растения: (0) не е определен; (1) слабо определен; (2=M от година 2) районът е ясно определен с установени граници, като съвпада добре с представите на събирачите за него; (3) много добра система. Ако не е приложимо → (2)	3 2=M от год. 2	
3.1.б	Подобните данни за собствеността, правото на владение или ползване на района на събиране: (0) не са известни; (1) неофициални / неясно определени споразумения за събиране; (2) подобните данни са известни и са потвърдени за период, който е достатъчно дългосрочен, че да се изпълнят посочените цели на управление на ресурсите; (3) един единствен ползвател с работеща система на разрешителни за събиране.	3	

3.1.в	Цялостната система на право на собственост, владение и ползване гарантира, че сертифицираното събиране няма да бъде застрашено от други дейности от страна на собственика(ците) или на други позволени ползватели: (0) сериозни конфликти; (1) съществува потенциален риск от конфликт с другите ползватели; установени са първи стъпки към сътрудничество; (2) няма конфликти ИЛИ операцията по управление на събирането включва другите ползватели на района в плана на управление и демонстрира усилия да се гарантира устойчиво събиране, даже и в случай на много ползватели; (3) изключителни усилия да се осигури устойчивост на системата с много ползватели.	3	
3.1.г	Функционираща регулаторна система , която защитава района на управление от неразрешени дейности: (0) ясно е, че се извършват незаконни дейности; (1) няма въведена функционираща регулаторна система, но няма конфликти или потенциални заплахи за дейностите по събиране; (2) функционираща регулаторна система ИЛИ операцията по управление на събирането демонстрира еквивалентна адекватна система, която гарантира целостта на района на събиране; (3) операцията по събирането си сътрудничи тясно с / подкрепя регулаторната система.	3	
3.1.д	Разрешителни за събиране / ясни споразумения / условия за ползване на района на събиране: (0) няма разрешителни, въпреки че се изискват; (1) силно неофициална система на ползване; (2=M) операцията по събирането притежава валидно разрешително/споразумение за събиране на всички от събраните растения. Ако не съществува система на разрешителни, може да се потвърди, че операцията по управление на събирането има правото да ползва и управлява събраните ресурси – напр. добре установена традиционна система на ползване.	2 2=M	

ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	14	10	

3.2. Закони, наредби и административни изисквания

Събирането и управлението на целевите ресурси е в съответствие с всички международни споразумения и с националните и местни закони, наредби и административни изисквания, включително свързаните със защитени видове и територии.

КТ №	Контролни точки 3.2 Закони, наредби и административни изисквания	MAX	Резултат
3.2.а	Познаване на относимите правни, регулаторни и административни изисквания , свързани със събирането (включително за изследователски цели и проучване на биологични ресурси) и износ: (0) въобще не са познати; (1) някакво основно разбиране; (2) известни са и са разбрани от операцията по събирането; (3) опитни и квалифицирани служители.	3	
3.2.б	Планът за управление, процедурите, инструкциите за работа и договорите отговарят на съответните правни, регулаторни и административни изисквания относно управлението на събирането и износа , включително разрешителни за износ за ограничени видове: (0) явно не е в съответствие, служителите не познават съответните разпоредби; (2=M от година 3) отговаря на изискванията; (3) надвишава изискванията.	3 2=M от год. 3	

ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	6	4	

Принцип 4: ЗАЧИТАНЕ НА ОБИЧАЙНИТЕ ПРАВА И СПОДЕЛЯНЕ НА ПОЛЗИТЕ

Обичайните права на местните общности и коренните жители да използват и управляват районите на събиране и събраните диворастящи целеви ресурси се признават, зачитат и защитават.

4.1. Традиционна употреба и практика, права на достъп и културно наследство

Местните общности и коренните жители със законно или обичайно право на владение или права на ползване осъществяват контрол върху операциите по събиране, доколкото е необходимо, за да защитят своите права, традиционни знания или ресурси.

КТ №	Контролни точки 4.1 Традиционна употреба и практика, права на достъп и културно наследство	MAX	Резултат
4.1.а	Познаване на законните или обичайните права, традиционни употреби / практики и културно и религиозно значение на целевите растения и други видове и техните местообитания: (0) изобщо не са познати; (1) има някаква налична информация; (2) познанията на оператора по събирането като цяло са добри; (3) познанията на оператора по събирането са много добри, като са извършени всички необходими проучвания, свързани със законните и обичайните права, включително подходящите консултации.	3	

КТ №	Контролни точки 4.1 Традиционна употреба и практика, права на достъп и културно наследство	MAX	Резултат
4.1.б	Традиционни употреби / практики и обичайни права на достъп (включително културното и религиозното значение на целевите видове и разпоредби за споделяне на ползите): (0) не са включени / взети предвид в плана на управление; (1) взети са предвид неофициално на някакъв етап, но не са включени изрично в плана на управление; (2=M от година 3) включени са в оценката на ресурсите или плана на управление; (3) добре са проучени и идентифицирани, като е осигурена всеобхватна подкрепа (изключителни усилия като например насърчаване на създаването на местни аптечни пунктове и подкрепа за обучението на билкари / медицински работници / документиране и регистриране на традиционни употреби или насърчаване / подкрепяне / съхраняване на културната / религиозната употреба, ако е подходящо)– <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M от год. 3	
4.1.в	Потенциално въздействие на дейностите по събиране на целевите ресурси върху традиционните употреби / практики, правата на достъп и културното наследство в района на събиране: (0) не се отчита / познава ясно съществуващо въздействие; (2) въздействието е анализирано (включително приток на събирачи) и описано; (3) положени са големи усилия да се анализират и вземат предвид традиционни употреби / практики и обичайни права, като са предприети всички подходящи мерки, за да се избегне отрицателно въздействие, включително социални сътресения. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3	
4.1.г	Предприети са мерки, за да се избегне загуба или вреди, засягащи законните или обичайните права, ресурсите, сигурността на здравето или прехраната на местните общности и коренните жители: (0) събирането има определено силно отрицателно въздействие върху местните общности; (1) положени са усилия да се намали загубата или вредата; (2=M) взети са подходящи мерки, за да се гарантира че събирането / търговската употреба на целевите ресурси не нарушава или подкопава законните или обичайните права и практики; (3) насърчаване на обичайните права и традиционните знания (напр. в общностите и / или на политическо ниво). <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M	
4.1.д	Механизми за справедливо обезщетение и жалби срещу съществени вреди или загуби, нанесени на местната общност: (0) явно незачитане или съществени загуби / вреди; (1) положени са усилия и се води комуникация във връзка с обезщетението; (2=M от година 3) предоставено е справедливо обезщетение в случай на такава загуба или вреда; подходящи резултатни механизми за разрешаване на жалби, включително преустановяване на събирането; (3) изключително добро намаляване / компенсиране на въздействието, включително подходящи договорни и други механизми за управление на компенсациите и широк спектър от парични и непарични компенсации. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M от год. 3	
4.1.е	Наличност, достъпност и качество на целевите ресурси (напр. медицински растения) за местна и традиционна употреба: (0) важни растителни ресурси не са достъпни за местна употреба поради събирането; (1=M) има определени ограничения, но като цяло наличността на ресурсите е достатъчна; (2) няма отрицателни последици или намаляване на ресурсите от събирането с търговска цел; (3) насърчаване / подкрепа на местни употреби на целевите ресурси или права на събиране на носителите на традициите на местната / традиционната билкова медицина.	3 1=M	

	ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	18	12	

4.2. Споделяне на ползи

Споразуменията с местните общности и коренните жители са основани на подходящо и адекватно познаване на правото на владение върху целевите ресурси, правата на достъп, изискванията за управление и стойността на ресурсите. Споразуменията гарантират справедливо и равнопоставено споделяне на ползите с всички включени страни.

КТ №	Контролни точки 4.2 Споделяне на ползи	MAX	Резултат
4.2.а	Споразуменията за достъп и споделяне на ползи (ДСП), свързани с ресурсите, с местните общности и / или коренните жители: (0) няма споразумения за ДСП; (1) положени са усилия, но са сключени само неофициални споразумения; (2=M от година 3) налице са взаимно приети справедливи и равнопоставени споразумения в писмена форма относно използването на ресурсите и свързаните традиционни знания; обстойни споразумения за ДСП са поне на етап подготовка; (3) обстойни споразумения за ДСП са сключени и приети от всички страни, които отчитат свободно изразените желания на носителите на традиционни знания и членовете на местната общност, потребностите им и конкретните ситуации. Споразуменията за ДСП вземат предвид законните интереси на носителите на традиционни знания, които не са страна по тези споразумения. <i>Ако не е приложимо (вж. насоките на одитора) → (2)</i>	3 2=M от год. 3	
4.2.б	Споразуменията: (0) не съществуват изобщо; (1) не са изчерпателни; (2=M) съответстват на отношенията международни и национални закони и наредби, свързани с ДСП, както и с опазването на традиционните знания; (3) надминават правните изисквания и следват признати най-добри практики. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M	

КТ №	Контролни точки 4.2 Споделяне на ползи	MAX	Резултат
4.2.в	Споразумения за достъп до ресурси, споделяне на ползи и използване на традиционни знания: (0) местните общности и / или коренните жители съвсем ясно не приемат или не са били достатъчно добре информирани, преди да подпишат; (1) местните общности са получили някаква основна информация; (2=M от година 2) предварително е предоставено информирано съгласие (ПИС) от общността - източник и носителите на традиционни знания, като са постигнати взаимно договорени условия (ВДУ) за достъп до тези знания и взаимно разпределение на ползите в резултат на използването им. (Ново ПИС се изисква за нови употреби); (3) изготвени са в условия на участие и приобщаване, като са взети предвид различните правомощия за договаряне и правни умения на участващите страни (напр. предоставени независими правни консултации). <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M от год. 2	
4.2.г	Споразуменията отразяват научни, местни, свързани с индустрията и други относими източници на знания / информация, свързани със стойността на ресурсите: (0) ясно е, че се крие информация от местната общност; (1) малко проучвания / знания и от двете страни; (2=M от година 2) споразуменията отразяват актуална информация; разменя се открито и свободно информация, свързана със стойността на ресурсите; (3) много прозрачни споразумения, които изцяло вземат предвид всички относими източници. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M от год. 2	
4.2.д	Споразуменията се разглеждат като: (0) несправедливи; (2) справедливи ; (3) много справедливи от бенефициентите. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3	
4.2.е	Положително въздействие на операцията по събиране върху местната общност: (0) няма положително или дори отрицателно въздействие (напр. възпрепятстване на традиционни употреби, нарушаване на свещени ценности); (1) има някакво положително въздействие на местно ниво; (2) събирането и преработването на диворастящи продукти се провежда по начин, който укрепва и разнообразява местната икономика (напр. местната заетост, собственост, инвестиции); (3) много положително въздействие на местно ниво.	3	
ОБЩО		MAX	ОТН
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		18	12

Принцип 5: НАСЪРЧАВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВИ ДОГОВОРНИ ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ОПЕРАТОРА И СЪБИРАЧИТЕ

Събирачите разполагат с необходимите структури и достъп до информация, за да представляват интересите си и да участват в решенията относно премиите на „FairWild“. Не се упражнява дискриминация срещу конкретни групи от събиратели.

5.1. Справедливи договорни отношения

Икономическите отношения между компанията и събирачите са справедливи и прозрачни и позволяват на събирачите да участват във важни решения, като например използване на премии или споразумения за ценообразуване.

КТ №	Контролни точки 5.1 Справедливи договорни отношения	MAX	Резултат
5.1.а	Информация за количествата, които могат да бъдат продадени на оператора по събиране на диворастящи растения: Събирачите: (0) не получават информация; (2) получават най-основна информация относно приблизителните количества; (3) има много добра комуникация между оператора и събирачите относно количествата.	3	
5.1.б	Отношения между събирачите и оператора по събирането: Събирачите смятат, че: (0) с тях се злоупотребява (договорните отношения не са добри, но са приемливи); (2) клаузите на договора им осигуряват сравнително добро отношение; (3) отношението към тях е много добро.	3	
5.1.в	Операцията по събиране е насочена към сключване на дългосрочни споразумения със събирачите: договорите на събирачите: (0) често се анулират; (2) анулират се единствено при надлежно посочени причини (недостатъчно качество, спад в продажбите), като събирачите получават адекватно предизвестие; (3) операцията поддържа тесни отношения със събирачите, като повечето от събирачите работят за операцията от дълго време.	3	
5.1.г	Право на отказ да събират: Събирачите: (0) не могат да се откажат; (1) имат официално правото да се откажат, но това ще им създаде проблеми; (2) могат да се откажат да участват в дейностите по събиране в рамките на подходящ и справедлив срок.	2	
5.1.д	Комуникация и отчитане на интересите на събирачите: При операцията по събиране: (0) не се полагат усилия да се включат събирачите в решенията; не се води диалог със събирачите; (1) от време на време води се диалог с някои събиратели относно ценообразуването и (ако вече е относимо) планирани проекти за развитие на „FairWild“; (2=M от година 2) поддържа се открит диалог със събирачите относно относимите аспекти от „FairWild“ напр. по време на обучение на събирачите, като се насърчават събирачите да изберат съвет на представители на събирачите, който обсъжда ключови въпроси, свързани с „FairWild“ (цени, използване на премии, важни бизнес промени, за които събирачите е добре да са осведомени); (3) много тесен и редовен обмен на информация със събирачите ИЛИ официална организация на събирачите.	3 2=M от год. 2	

КТ №	Контролни точки 5.1 Справедливи договорни отношения	MAX	Резултат	
5.1.е	Съществува адекватна структура, която да представлява интересите на събирачите пред операцията по събиране и да участва във вземането на решенията относно Фонда за премии на „FairWild“: (0) няма демократична структура, няма каквото и да е участие; (2) всички събирачи имат правото на глас при избора на свои представители, които са членове на съвет на представителите на събирачите, за да обсъждат с компанията по събиране сериозни поводи за тревога като например цените и да имат думата по решенията, свързани с Фонда за премии на „FairWild“; (3) много добра / активна организация на събирачите.	3		
	ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		17	12	

5.2. Отсъствие на дискриминация срещу събирачите

Не се упражнява дискриминация срещу събирачи, основана на раса, цвят, етнически произход, религия, пол или политически убеждения, и се насърчават жени да се регистрират като събирачи.

КТ №	Контролни точки 5.2 Отсъствие на дискриминация срещу събирачите	MAX	Резултат	
5.2.а	Политиките или уставът на компанията (или подобни ефективно прилагани насоки): (0) ограничават ясно; (1) ограничават в някаква степен; (2=M) не ограничават достъпа до групата на събирачите въз основа на раса, цвят, религия, пол, политически убеждения, националност или социален произход; (3) насърчават активно групите в неравностойно положение да станат събирачи.	3 2=M		
5.2.б	Групите в неравностойно положение (различни от жените): (0) са изключвани систематично; (2) не са изключвани систематично като регистрирани събирачи (даже и да не присъстват); (3) се насърчават активно да станат събирачи / активни в групата (както и в организацията на представителите, комитета към Фонда за премии на „FairWild“ и др.).	3		
5.2.в	Събирачите (независимо от социалния им статус, пол, раса и т.н.) са наети при еднакви условия (договор, обучения, възнаграждение, др.): (0) много различни договорни условия; (1) леко различни условия, но няма признаци за систематична дискриминация; (2=M от година 2) всички са наети при еднакви условия; (3) полагат се специални усилия да се предоставят добри условия даже и на маргинализираните групи ИЛИ много добри условия като цяло за събирачите на местно ниво.	3 2=M от год. 2		
5.2.г	Жените са: (0) изключени; (1) не са изключени, но не присъстват; (2) не са изключени от регистрация като събирачи, като поне някои от събирачите са жени. Съпругите на регистрираните събирачи могат също да присъстват на срещи и обучения. (3) Жените активно се насърчават да участват в групата и да станат пълноправни членове на групата ИЛИ много жени се насърчават да се регистрират като събирачи.	3		
	ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		12	8	

Принцип 6: Ограничаване на участието на деца в дейностите по събиране на диворастващи растения

Събирането и преработването от събирачите се извършва без значително участие в труда на деца.

6.1. Деца и млади събирачи

Не се наемат на работа деца като събирачи. Младите събирачи никога не извършват каквото и да е опасен труд.

КТ №	Контролни точки 6.1 Деца и млади събирачи	MAX	Резултат	
6.1.а	Компанията за събиране: (0) наема деца; (2=M) не наема деца под 15-годишна възраст като събирачи. Ако компанията го прави → следва да се представи план за това как съществуващите договори с деца – събирачи се прекратяват постепенно по отговорен начин в рамките на година и как се гарантира по всяко време, че трудът не е опасен за здравето и безопасността на децата и не застрашава развитието им.	2 2=M		
6.1.б	Ако компанията за събиране наема млади събирачи на 15-18-годишна възраст, (0) тези млади събирачи полагат опасен труд / не са наблюдавани; (2=M от година 2) компанията наблюдава внимателно дейността по събиране да не бъде опасна за здравето и безопасността на младите хора и да не застрашава развитието им.	2 2=M от год. 2		
	ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		4	4	

6.2. Събирачи, които наемат деца за събиране

Събирачите не наемат деца като работници, за да им помагат при събирането или преработването.

КТ №	Контролни точки 6.2 Събирачи, наемащи деца за събиране	MAX	Резултат	
6.2.a	Деца < 12 години, наети като работници / помощници от събирачи (не включва случаите на деца, които помагат на родителите си за събирането – вж. 6.3): (0) понякога деца < 12 години са наети като работници; (2=M) няма деца под 12 години, наети от събирачите, за да им помагат за дейностите по събиране или преработване. Ако все още има наети деца работници → операцията следва да представи план за намаляване и постепенно прекратяване на детския труд по отговорен начин. Децата трябва да изпълняват единствено работа, която не крие опасност.	2 2=M		
6.2.б	Деца на възраст между 12 и 15 години, НАЕТИ като работници / помощници от събирачите: деца от тази възрастова група: (0) извършват съществено количество работа; (2=M от година 2) ако работят понякога да изкарат джобни пари, полагат само лек и неопасен труд в извънучебно време ; не повече от приблизително 2 часа/ден. Ако деца на тази възраст извършват опасна работа → план за поправка на ситуацията и прекратяване на опасния труд, полаган от деца; (3) няма деца, наети от работниците.	3 2=M от год. 2		
6.2.в	Млади работници (на 15-18 години), НАЕТИ като работници / помощници от събирачите: (0) полагат; (2=M) не полагат труд, който е опасен за здравето и безопасността им и който може да изложи на риск развитието им ИЛИ няма такива работници. Ако случаят е такъв → изисква се план за подобряване на труда.	2 2=M		
ОБЩО		MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		7	6	

6.3. Деца, помагачи на родителите си да събират

Децата участват в ограничени дейности при събирането и само под надзор.

КТ №	Контролни точки 6.3 Деца, помагачи на родителите си при събирането	MAX	Резултат	
6.3.a	Деца < 12-годишна възраст помагат на родителите си при събирането или преработването в домашни условия: Деца < 12-годишна възраст: (0) полагат много труд; (1) полагат значителен труд в продължение на повече от два часа/ден (2=M от година 2) полагат само лек и неопасен труд, свързан със събирането : редовно за по-малко от около два часа/ден; под наблюдението на родител; работата не излага на риск посещението на училище; (3) деца < 12-годишна възраст въобще не участват в дейности по събиране, висока осведоменост относно проблемите на детския труд и необходимостта от образование. Ако децата < 12 все още извършват съществен труд или опасни задачи, ситуацията трябва да се оцени индивидуално → операцията трябва да изготви адекватен план съвместно със събирачите, за да спре всички опасни дейности, да намали постепенно / изкорени детския труд и да подобри присъствието в училище. Трябва ежегодно да се демонстрира напредък.	3 2=M от год. 2		
6.3.б	Деца на 12-15-годишна възраст, които помагат на родителите си: (0) доста често се срещат, децата работят по няколко часа/ден; (1) понякога, при някои от събирачите; (2=M от година 2) не полагат ЗНАЧИТЕЛЕН ТРУД (повече от три часа/ден) по време на учебната година или около седем часа през училищната ваканция); работата не е опасна и е съобразена с възрастта им; (3) деца на 12-15 години въобще не участват редовно в събиране или преработване (но може да присъстват за определени дейности с обучителна цел); голяма осведоменост относно тревогите, свързани с детския труд и потребността от образование. Ако деца на тази възраст полагат значителен или опасен труд , вж. коментарите в 6.3.a.	3 2=M от год. 2		
6.3.в	Подрастващи (на 15-17 години), помагачи на семейството си за събирането и / или преработването: (0) полагат; (2) не полагат труд, който е опасен за здравето и безопасността им и който може да застраши развитието им ИЛИ не помагат на родителите си.	2		
ОБЩО		MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		8	6	

ПРИНЦИП 7: ГАРАНТИРАНЕ НА ПОЛЗИ ЗА СЪБИРАЧИТЕ И ОБЩНОСТИТЕ ИМ

Участието на търговски посредници е сведено до минимум, а на събирачите се гарантира справедлива цена за събраните ресурси, като социалното развитие на общността се подкрепя чрез средствата от Фонда за премии на „FairWild“.

7.1. Справедливо ценообразуване и заплащане на събирачите

Операцията по събиране гарантира изплащането на дългосрочни справедливи цени на събирачите чрез изискване за прозрачно изчисление на цената, ангажиране на събирачите в решенията за ценообразуването, поддържане на къси търговски вериги и гарантиране на навременно плащане на събирачите.

КТ №	Контролни точки 7.1 Справедливо ценообразуване и заплащане на събирачите	MAX	Резултат
7.1.а	Механизъм за изчисляване на разходите: операторът: (0) не изчислява разходите; (1) все още не изчислява ясно разходите, но има най-обща представа за тях; (2=M от година 3) изчислява поне най-общо разходите. Изчисляването на разходите включва разходите по събирането, платената на събирачите цена, разходите за закупуване и преработване, режийни разходи и печалба, както и продажна цена, оценка на ресурсите и дейности по устойчиво управление /наблюдение на ресурсите; (3) добър анализ на разходите.	3 2=M от годин а 3	
7.1.б	Прозрачно изчисляване на разходите и механизъм на ценообразуване: компанията предоставя: (0) никаква; (1) много малка; (2) достатъчно обща; (3) много изчерпателна информация за начина, по който изчислява разходите си и механизма за ценообразуване (напр. на организация, представляваща събирачите), за да може да се обсъждат открито платените на събирачите цени.	3	
7.1.в	Възнаграждението на събирачите: (0) понякога не се изплаща / изплаща се много късно или в натура (напр. с изкуствени торове на завишени цени); (1) изплаща се доста нередовно / в несигурен срок; (2=M) сигурно и навреме, както е договорено; (3) авансът (повече от 20%) и остатъкът се изплащат навреме. <i>Първо сертифициране → ОК, ако има ясни планове / споразумения да се плаща навреме в бъдеще.</i>	3 2=M	
7.1.г	Веднага щом продуктите бъдат продадени като сертифицирани от „FairWild“, събирачите получават по-високи цени за продукти, сертифицирани от „FairWild“ (цена с надценка за „FairWild“ спрямо базовите цени за традиционно събиране на диворастящи продукти): (0) понякога даже по-ниска цена от местните обичайни цени; (1) почти същата цена; (2=M от година 2 или веднага щом продажбите на „FairWild“ се осъществят) заплащат се по-високи цени, които са адекватни, за да се компенсират допълнителните усилия на събирачите, обикновено > приблизително 5 % по-високо от цените за същия продукт, събран по традиционен начин в региона (3) много по-високи цени от нормалното (> приблизително 10 %). <i>Първо сертифициране → (2) ако такива цени се планират. Също така през първите 3 години от продажбите на продукти от „FairWild“ със задна дата може да се изчисли с 5 % по-висока изкупна цена за събирачите на сертифицирани от „FairWild“ продукти въз основа на действителните продажби на сертифицираните от „FairWild“ продукти и да се разпредели поравно между всички събирачи на тези продукти. Ако няма продажби на тези продукти → (2)</i>	3 2=M от годин а 2	
7.1.д	Цени, платени на събирачите: (0) съвсем ясно се вижда, че заплатените цени не отговарят на реалните цени, събирачите живеят под местната линия на бедността; (2=M от година 3) цените осигуряват достатъчен доход, за да може събирачите да покриват насъщните потребности на семействата си. Ако събирането е само почасово, оценете въз основа на интервала от време за събиране. Ако условието не бъде изпълнено и след три години, компанията ще работи заедно с купувачите на продукти, сертифицирани от „FairWild“, за да подобри постепенно доходите на събирачите; (3) цените осигуряват по-голям доход от минималната заплата ИЛИ осигуряват доход в район, където инициативата за събиране е единствен източник на доходи.	3 2=M от годин а 3	
7.1.е	Ако зависимостта на събирачите от един единствен продукт (или много ограничена група от продукти) е сериозен икономически проблем, компанията за събиране: не полага (0) никакви; полага (1) някакви; (2) разумни; (3) изключителни усилия, за да насърчи диверсификация на продукта. <i>Ако не е приложимо → (3)</i>	3	
7.1.ж	Системата на събиране (лицето или семейството, което извършва в действителност събирането) включва: (0) няколко ненужни посредници; (1) неефективни посредници; (2) само ефективни посредници.	2	
	ОБЩО	MAX	ОТН
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	20	14

7.2. Използване и управление на Фонда за премии на „FairWild“

След като премии от „FairWild“ бъдат получени, те се управляват прозрачно от Фонд за премии, като решенията за използването на средствата се вземат по подлежащ на отчитане начин от организация на събирачите, комитет от представители на събирачите или определен борд за управление на премиите на „FairWild“ със смесено участие на заинтересованите страни.

Насоки за Фонда за премии на Фондация „FairWild“

На събирачите / сдруженията на събирачите се заплаща премия от Фондация „FairWild“, която отразява усилията, положени от събирачите и всички други участници във веригата на доставки, да постигнат устойчиво събиране на диворастящи растения, преработване и продажба на съответните крайни продукти. Операторът начислява премия от 10 % върху продажната цена на отделните събирачи, която следва да се заплати от следващия партньор във веригата на доставки (център за събиране, търговец, компания).

Ако бъде договорена по-малка премия от Фондация „FairWild“, трябва да се изготви писмена обосновка и да се докаже адекватно социално въздействие на премията, напр. ако цените съществено надвишават настоящата средна цена за петгодишен период или, при много високо оценени продукти, ако вече като цяло е осигурен висок доход на събирачите.

Тази премия на Фондация „FairWild“ е предназначена за проекти за социално развитие в общностите на събирачите (за което премиите, платени на събирачите, се събират заедно във Фонд за социално развитие, управляван от група или групи от събирачи). През първите пет години от сертифицирането, премията може да се използва и за подобряване на устойчивостта на събирането.

Изплатените на събирачите премии трябва да бъдат посочени във фактурите или договорите за продажба.

КТ №	Контролни точки 7.2 Използване и разпореждане с премиите на „FairWild“	MAX	Резултат
7.2.а	Начинът на използване на премиите на „FairWild“ се определя: (0) без ясен или демократичен процес на вземане на решения; (1) от ръководството на операцията по събиране; (2=M от година 2) от събирането на събирачите.	2 2=M от год. 2	
7.2.б	Предоставяне на информация на събирачите относно използването на премиите. Ако решението не се взема пряко от събирачите, (0) не се предоставя информация въпреки искането на събирачите за такава; (1) много от събирачите са осведомени; (2) всички събирачи са осведомени относно употребата на средствата от премии за изминалия сезон (напр. уведомление в центровете за покупка) и имат възможност да споделят притесненията си, които могат да се вземат предвид при следващите решения относно използването на средствата за премии; (3) събирачите вземат решение за бъдещата употреба.	3	
7.2.в	Управление на средствата за премии на „FairWild“: всички премии са получени: (0) без действително разпореждане, употребата не е документирана; (1) при наличие на някакво разпореждане, непълни документи; (2=M) отговорно разпореждане с премиите и добро документиране на всяка употреба; (3) отлично организиране и разпореждане със средствата.	3 2=M	
7.2.г	Комитетът на Фонда за премии или операцията по събиране: не изготвя (0) никакви отчети; изготвя (1) отчет за някои дейности, но непълен; (2) годишен отчет за всички дейности, финансирани със средства от Фонда (с подробно описани разходи); (3) подробен отчет с анализ на социалното или екологичното въздействие на дейностите, финансирани със средствата от Фонда.	3	
7.2.д	Документите за извършените разходи, платени със средствата от Фонда.: (0) изобщо не съответстват; съответстват (1) с дребни пропуски; (2) удовлетворително на изразходваната сума и на дейностите, посочени в годишния отчет на средствата; (3) много добри записи, лесни за проследяване.	3	
7.2.е	Използване на премиите на „FairWild“: (0) злоупотреба за лични цели, парите са „изгубени“ и т.н.; (1=M година 1&2) главно за осъществяване на устойчиво събиране, консолидиране на бизнеса и инвестиции (2=M от година 3), за социални проекти или (през първите пет години) подобряване на устойчивото събиране, проекти за опазване, както е прието от Комитета на Фонда за премии; (3) само за проекти за социално развитие.	3 1=M год. 1&2 2=M от год. 3	
7.2.ж	Социално въздействие от използването на средствата от Фонда за премии на „FairWild“: (0) няма конкретно социално въздействие въпреки получените премии; (2) добро социално въздействие (каквото може да се очаква срещу получената сума); (3) много добро социално въздействие.	3	
7.2.з	Ангажираност на общността – допълнителни точки за доброволна ангажираност. Социално ангажиране с местната общност или проекти за общността, финансирани / изпълнени от операцията за събиране на диворастящи растения в допълнение към използването на средствата от премиите – оценяват се от (0) до (3) според ангажираността. Моля, добавете коментари по-долу. Не е изискване на нормата.	(3)	
	ОБЩО	MAX	ОТН
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	23	14

Принцип 8: ГАРАНТИРАНЕ НА СПРАВЕДЛИВИ УСЛОВИЯ НА ТРУД ЗА ВСИЧКИ РАБОТНИЦИ В ОПЕРАЦИИТЕ ПО СЪБИРАНЕ НА ДИВОРАСТЯЩИ РАСТЕНИЯ

Операцията по събиране гарантира добри работни условия на всички работници в операцията по събиране на диворастящи растения.

Следните критерии и индикатори се отнасят за всички служители от операцията по събиране на диворастящи растения, включително служители на терен / упражняващи надзор, служители по продажбите и работниците от цеховете за преработка или опаковане, както и подизпълнителите на изкупните пунктове на „FairWild“.

8.1. Основни трудови права на участниците в операцията по събиране на диворастящи растения

Операцията по събиране на диворастящи растения защита основните човешки ценности и основните права на труд на всички работници.

КТ №	Контролни точки 8.1 Основни трудови права на участниците в операцията по събиране на диворастящи растения	MAX	Резултат
8.1.а	Принудителен труд: (0) доказателства; (2=M) няма признаци за принудителен труд, компанията не задържа личните карти или депозити на служителите и не възпрепятства работниците да напуснат работа с предизвестие в разумен срок.	2 2=M	
8.1.б	Сдружаване и колективно трудово договаряне на работниците: (0) явно не са позволени; (2=M от година 2) разрешено е сдружаването или обединяването в синдикати на работниците, няма дискриминация срещу работници, които са членове на синдикати; (3) работниците са членове на синдикати или на практика са организирани / колективно се договарят като група.	3 2=M от год. 2	
8.1.в	Деца работници (< 15 години) НАЕТИ НА РАБОТА / НА ДОГОВОР: Има: (0) някои деца; (2=M) няма деца под 15, наети НА ДОГОВОР като работници. <i>Ако все още има деца работници → вж. Наръчник с насоки за справедлива търговия на „FairWild“ относно изискванията за постепенно прекратяване на детския труд по отговорен начин и защита на децата, докато работят.</i>	2 2=M	
8.1.г	Деца на работници, които помагат на родителите си: (0) деца оказват значителна помощ; (2=M от година 2) деца не помагат на работниците да изпълняват задълженията си. <i>Ако все още има деца, които помагат на родителите си, този труд не застрашава здравето или доброто им състояние, като компанията представя план как да промени ситуацията в едногодишен срок;</i> (3) центрове за грижи или подкрепа за деца - работници. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M от год. 2	
8.1.д	Млади работници (15-18-годишни): (0) полагат; (2=M от година 2) не полагат труд, който е опасен за здравето и безопасността им и може да изложи на риск развитието им. Работното време не надвишава десет часа, включително времето за пътуване и училище, като се дават достатъчни интервали на почивка. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	2 2=M от год. 2	
8.1.е	Дискриминация (разграничаване, изключване или предпочитане) при възнаграждението, основана на пол, раса, каста, произход, религия: (0) доказателства; (2=M от година 2) няма признаци за систематична дискриминация на работниците по отношение на възнаграждението; (3) работодателят активно насърчава взаимно уважение и хармония между работниците или политики на компанията срещу дискриминацията.	3 2=M от год. 2	
8.1.ж	Дискриминация по отношение на възможности: наемане, обучение, повишение: (0) доказателства; (2) няма признаци за систематична дискриминация на работници по отношение на възможностите; не се уволняват бременни жени; (3) специални възможности за трудова заетост за групите в неравностойно положение ИЛИ голям брой работници от потенциално дискриминирани група на добри позиции.	3	
8.1.з	Дискриминиращо поведение и принуда: (0) явни доказателства; (1) има признаци; (2) няма признаци за дискриминиращо поведение като например жестове, език, физически контакт, който съдържа сексуална принуда, заплаха, насилие или експлоатация; (3) политиката на компанията категорично zakлеймява и следи за такива провинения.	3	
8.1.и	Дисциплинарни практики: (0) нарушават човешкото достойнство или не са прозрачни; (2) не нарушават човешкото достойнство и са справедливи и прозрачни; няма физическо наказание, няма удържки от надниците без съгласието на работника; (3) много положителни отношения между работодателя и работниците; няма нужда от сериозни дисциплинарни действия.	3	
	ОБЩО	MAX	ОТН Резултат
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	24	18

8.2. Безопасна работна среда за служителите в операцията по събиране на диворастящи растения

Безопасна и здравословна работна среда се осигурява с оглед на водещите познания на индустрията и на всякакви конкретни рискове.

При оценяването на това дали предприетите мерки са достатъчни, за да се гарантира безопасна работна среда, се използва основан на риска подход, т.е. очаква се от по-големите фабрики с много работници или особено опасни преработвателни дейности да имат по-добре развити процедури и въведени мерки за безопасност отколкото по-малките операции с нисък риск.

КТ №	Контролни точки 8.2 Безопасна работна среда за служителите в операцията по събиране на диворастящи растения	MAX	Резултат
8.2.а	Машини и оборудване за преработване: (0) крайно небезопасни / в опасно състояние; (1) не са опасни, частично не са безопасни; (2=M) достатъчно безопасни за работниците; няма тежки трудови злополуки. <i>Ако безопасността представлява проблем → план за подобрение;</i> (3) много безопасни, положени са специални усилия за максимална безопасност на работното място.	3 2=M	
8.2.б	Адекватна лична защита срещу химикали, шум, прах, светлина: (0) липсва, въпреки че е необходима; (1=M от година 2) осигурена е в приемливо състояние, работниците са обучени да я използват; (2) осигурена, поддържа се и ефективно се изпълнява; (3) големи усилия за защита ИЛИ отсъствие на рискове.	3 1=M от год. 2	
8.2.в	Адекватна светлина и проветряване: (0) много лоши; (2) адекватни съгласно местните стандарти; (3) много добри.	3	
8.2.г	Достъп до питейна вода и адекватни тоалетни помещения според стандарта на местно ниво: (0) няма лесен достъп; (1) осигурен е достъп, но за водата се плаща; (2) удобен достъп, безплатно; (3) осигурени са и други безплатни напитки (чай, кафе и др.).	3	
8.2.д	Работниците са информирани относно важни рискове за безопасността и безопасните условия на труда: (0) не са информирани; (1) не са съвсем наясно относно съществуващите правила; (2) работниците са адекватно обучени или няма рискове за безопасността; (3) работниците са много добре информирани и обучени на безопасните и здравословните условия на труд.	3	
8.2.е	Бременни или кърмещи жени и други рискови групи: (0) участват в потенциално опасна работа; (2=M) са изключени от потенциално опасна работа. <i>Ако все още не е изпълнено → декларация за ангажираност за подобряване ситуацията в срок от 6 месеца.</i>	2 2=M	
8.2.ж	Процедури при спешност: (0) не са въведени, въобще не са познати; (2) всички служители са запознати с тях (даже и ако не са в писмена форма); (3) много добри процедури в писмена форма и знаци за безопасност.	3	
8.2.з	Аварийни изходи: (0) не е възможна евакуация при извънредни случаи; (2=M) изходите са свободни и достатъчни; възможна е бърза и безопасна евакуация при извънредна ситуация по всяко време; (3) много добро обучение и осведоменост относно безопасността. <i>Ако все още не е изпълнено → декларация за ангажираност за подобряване на ситуацията в срок от 6 месеца.</i>	2 2=M	
8.2.и	Противопожарно оборудване: (0) не е налично; (1) в лошо състояние / недостъпно; (2=M от година 2) достатъчно и функционално; достатъчно за мащаба на операцията; (3) редовни противопожарни тренировки, оборудването редовно се проверява.	3 2=M от год. 2	
8.2.й	Средства за първа помощ: (0) няма такива средства; (1) непълно оборудване; (2) достатъчно общо оборудване за първа помощ (необходимо за потенциални трудови злополуки); (3) добро оборудване за първа помощ и спешна медицинска помощ.	3	
8.2.к	Действително състояние на безопасността и трудовите злополуки: (0) няколко злополуки или каквито и да е тежки злополуки през последните две години; (1=M) само незначителни злополуки или травми от време на време, с подходящи последващи мерки и действия за подобряване; (2) няма значими трудови злополуки или свързани с работата здравословни проблеми; (3) голямо внимание към превантивните мерки и безопасност. <i>Ако М не е изпълнено → план за подобряване</i>	3 1=M	
8.2.л	Протоколи относно злополуки на работното място и свързани с работата заболявания: (0) няма такива протоколи; (1) най-общи / непълни протоколи; (2) пълни протоколи; (3) пълни протоколи и анализ и мерки за подобряване ИЛИ няма злополуки / заболявания през последните три години.	3	
8.2.м	Ако се осигуряват жилищни помещения на работниците: (0) неприемливи; в много лошо състояние; (1=M) приемливи, но стандартът е много нисък; (2) адекватни и безопасни съгласно стандартите на местно ниво, на разумна цена; (3) много добри условия за настаняване на нормални или субсидирани цени. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 1=M от год. 2	
ОБЩО		MAX	ОТН
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		37	26

8.3. Справедливи условия на труд за работниците в операцията по събиране на диворастящи растения

Операцията по събиране на диворастящи растения функционира като социално отговорен работодател и предоставя добри условия на труд.

КТ №	Контролни точки 8.3 Справедливи условия на труд за работниците в операцията по събиране на диворастящи растения	МАХ	Резултат
8.3.а	Определени условия на труд за постоянните работници: работно място, заплащане, помощи, ако има такива, работно време, право на отпуск, жилище, ако има такова: (0) не са определени условията на труд, даже в устна форма; (1= М от година 2) условията са ясно определени и известни на работниците, даже и ако не са в писмена форма; (2) условията на труд са представени на работниците в договор, официална регистрация или наръчници за условията на труд; (3) добра система на договори. <i>Ако няма постоянни служители (които работят повече от осем месеца/година) → (2)</i>	3 1= М от год.	
8.3.б	Определени условия на работа за сезонни / временни работници: (0) не са определени условията на труд, даже и в устна форма; (1= М от година 2) заплатите и работното време са ясно определени и известни на работниците, даже и ако не са в писмена форма; (2) работниците получават информация поне за заплатата и работното време от договора, официалната регистрация или други документи; (3) добри договори.	3 1= М от год. 2	
8.3.в	Надници на постоянните работници: (0) по-малки от средните на местно ниво; (1) средните на местно ниво; (2= М) приложими са поне минималните надници ⁴ или обичайните ставки на местно ниво (ако не е определено минимално заплащане); <i>ако не:</i> план за подобряване; (3) плаща се повече отколкото средното на местно ниво (включително помощи, ако има такива). <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2= М	
8.3.г	Надници на временните или сезонните работници: (0) по-малки от средните на местно ниво; (1) средните на местно ниво; (2= М от година 2) приложими са поне минималните надници или (ако не са определени) обичайните ставки на местно ниво; <i>ако не:</i> план за подобряване; (3) плаща се повече отколкото средното на местно ниво (включително помощи, ако има такива). <i>В случай на плащане срещу произведена продукция, изчислете дохода за среден ден на производство без извънреден труд. Ако няма сезонни / временни работници → (3)</i>	3 2= М от год. 2	
8.3.д	Изплащаните надници покриват най-основните нужди на работниците и семействата им.: (0) не са достатъчни; (1) са почти / едва достатъчни; (2= М от година 3) са достатъчни за покриване на най-основните нужди. <i>Ако не е изпълнено след три години, трябва да се демонстрира напредък от работата с купувачите на продукти, сертифицирани от „FairWild“, за да се подобри ситуацията;</i> (3) са сравнително високи (включително средните бонуси и вноските за социални осигуровки от работодателя), като осигуряват добри условия на живот на местно ниво.	3 2= М от год. 3	
8.3.е	Сесиите за обучение, времето, загубено поради спиране на машините и други обстоятелства извън контрола на работниците: (0) не се заплащат; (2) заплащат се на нормална цена; (3) много щедра практика на плащане за непродуктивно време извън контрола на работниците.	3	
8.3.ж	На всички работници се плаща навреме: (0) не се прави или неоправдано се забавя; (1= М от година 2) в разумен срок, само с няколко незначителни забавяния; (2) редовно се плаща и на договорения ден; (3) винаги се плаща навреме, заплатите са по-високи от обичайните на местно ниво.	3 1= М от год.	
8.3.з	Документиране на всички плащания: (0) плащанията не се документират; (1) плащанията се документират лошо; (2= М от година 2) плащанията се документират адекватно, като във фишовете за заплати, които се дават на работниците, е посочена ясно подробна информация за заплатата за съответния период; (3) много добра документация. <i>Ако М все още не е изпълнен → декларация за ангажиране с подобряване на ситуацията и осигуряване на нови образци на документи.</i>	3 2= М от год.	
8.3.и	Седмичното работно време и почивните дни на постоянните работници, в сравнение с националното трудово законодателство или приетата практика, обикновено включват: (0) доста по-голям брой работни часове; (1) малко по-голям брой работни часове; (2) броят часове на седмица отговаря на националното трудово законодателство; стандартно работно време от < 48 часа/седмично; поне 1 почивен ден от седем; (3) работните часове на седмица са по-малко отколкото законния максимален брой часове ИЛИ работните часове са < 42 часа/седмично; или гъвкаво работно време, добро за работника.	3	
8.3.й	Извънреден труд: (0) изцяло по преценка на работодателя / много редовно; (1) когато е необходим; повече от шест седмици/година; (2) не е задължителен ИЛИ е задължителен предимно през най-натовареното време (по-рядко от шест седмици/годишно), ако е договорен предварително с работниците; работниците не възразяват срещу ситуацията; (3) много добри практики на извънреден труд в полза на работниците (много малко / гъвкав извънреден труд).	3	
8.3.к	Максималният брой работни часове седмично (включително извънредният труд): (0) значително надвишава 60 часа/седмица; (2= М от година 2) не надвишава 60 часа/седмица ⁵ ; (3) е равен или по-малък от 46 часа/седмица.	3 2= М от год.	

⁴ В случай на заплащане за продукция, изчислете дохода за среден ден на производство без извънредния труд.

⁵ При изключителни обстоятелства, работните часове могат да бъдат осреднени в рамките на един месец, ако е постигнато добро споразумение за извънреден труд и се дават достатъчни интервали на почивка. В цеховете за сезонно преработване поради временната наличност на растенията за обработване могат да се приемат следните условия за изпълнен минимум: повече от 60

КТ №	Контролни точки 8.3 Справедливи условия на труд за работниците в операцията по събиране на диворастящи растения	МАХ	РЕЗУЛТАТ	
8.3.л	Възнаграждение за извънреден труд: (0) няма допълнително възнаграждение; (2) възнаграждение съгласно местното законодателство; поне се получава допълнително заплащане или може да се даде компенсация с време; (3) възнаграждение с премиална ставка (даже и ако се изисква по закон → (3) ако се заплаща с премиални ставки) или няма извънреден труд.	3		
8.3.м	Платен отпуск: (0) няма платен отпуск / почивка; (2) официални почивни дни и платен отпуск съгласно законовите изисквания; (3) щедро заплащане на платен отпуск, платен отпуск по болест.	3		
8.3.н	Документирането на работното време и извънредния труд: (0) не е надеждно / не съществува; (1) съществува, но е сравнително лошо; (2) е адекватно; (3) е добро.	3		
8.3.о	Основно пенсионно осигуряване / пенсионен фонд: (0) няма такава; (2=М от година 2) както се изисква по закон (в много случаи само за постоянните работници). Ако не → план за коригиране; (3) по-добро от изискваното от закона ИЛИ за всички работници с адекватни вноски от работодателя (даже и да се изисква по закон).	3 2=М от год.		
8.3.п	Основно осигуряване за майчинство: (0) няма такава; (1) полагат се усилия / все още недостатъчно; (2) основно осигуряване за постоянните работници съгласно изискванията по закон; (3) по-високо от изискваното за всички работници или за постоянните работници, ИЛИ най-малко за дванадесет седмици.	3		
8.3.р	Здравно осигуряване на работниците (независимо от законодателството): (0) няма здравно осигуряване, нито минимална помощ от работодателя при заболявания, които не са свързани с работата; (2) поне основно здравно осигуряване за постоянните работници; (3) за всички работници ИЛИ по-голямо покритие отколкото обичайното, като работодателят плаща своя дял в осигурителните вноски.	3		
8.3.с	Платен отпуск по болест: (0) работниците нямат право на дни платен отпуск по болест; (1) понякога се разрешава ползването на дни платен отпуск по болест, предвидени по закон, но това не е гарантирано; (2) дните платен отпуск по болест се разрешават съгласно закона; (3) по-добро покритие от изискваното по закон; поне десет платени дни за отпуск по болест на година.	3		
8.3.т	Допълнителни социални ползи (допълнителни точки за доброволно ангажиране): Допълнителни социални помощи като например безплатни детски грижи, обезщетение за безработица, застраховка живот, членство в частен пенсионен фонд, частно здравеопазване, фонд за образование и др. → оценете допълнителните помощи (превишаващи нормата) с точки от (0) до (3). Няма изискване на нормата.	(3)		
8.3.у	Редовна трудова заетост за редовно наетите работници (работещи в действителност цялата година): (0) редовно наетите работници нямат статута на постоянни работници; (2) редовните работници са наети с всички предимства на постоянните работници като например редовен труд, плащане на социални осигуровки, право на платен отпуск по болест / платен отпуск и други; може да бъдат на заплатата или на дневна надница; (3) само редовно наети, постоянни работници ИЛИ се полагат специални усилия за осигуряване на редовна заетост в сравнение с други подобни компании.	3		
8.3.ф	Различни надници за постоянните и временните работници: (0) често срещано; (1) понякога; (2) не много; (3) няма разлики между постоянните и временните работници (за работа с еднаква стойност). Ако само постоянни работници → (3)	3		
8.3.х	В случай на възлагане на работа за подизпълнение: условията на труд на подизпълнителите са: (0) доста по-лоши; (1) леко по-лоши; (2) основно същите като при пряко наетите работници за сходни задачи; (3) същите и последователно гарантирани чрез споразумения и / или наблюдение.	3		
	ОБЩО	МАХ	ОТН	РЕЗУЛТАТ
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	66	42	

часа извънреден труд само през кратки най-натоварени периоди (до 6 седмици годишно), ако е договорено предварително с работниците, винаги доброволно, с достатъчно почивни дни (един на седем) и прекъсвания за почивка.

ПРИНЦИП 9: ПРИЛАГАНЕ НА ОТГОВОРНИ ПРАКТИКИ НА УПРАВЛЕНИЕ

Събирането на целевите диворастящи растения се основава на адаптивни, практически, насърчаващи участие и прозрачни практики на управление.

9.1. План за управление на видовете / района

Планът за управление на видовете / района определя адаптивни, практични процеси на управление и добри практики на събиране.

КТ №	Контролни точки 9.1 План за управление на видовете / района	MAX	Резултат
9.1.а	План за управление за устойчиво събиране на диворастящи растения според Стандарта на „FairWild“: (0) няма план за управление в писмена форма; (1) план за управление в най-груба форма; (2=M от година 3) наличен е основен план за управление в писмена форма, конкретен за съответната ситуация на събиране; (3) добре развит план за управление.	3 2=M от год. 3	
9.1.б	Познаване на плана за управление от управляващия събирането и отговорните служители: (0) служителите въобще не са запознати с плана на управление; (2=M от година 3) запознати са с плана на управление; (3) отлично познават и активно допринасят за разработването на плана на управление.	3 2=M от год. 3	
9.1.в	Планът за управление (със съответните документи) включва стратегии за опазване на растенията и местообитанието: (0) въобще не са включени; (1) основна информация; (2) достатъчно подробно; включително припокриващи се или съседни защитени територии; (3) много добър план.	3	
9.1.г	Планът за управление (със съответните документи) включва вътрешен стандарт за качество на продуктите (минимално качество на продуктите и хигиенни изисквания): (0) въобще не са включени; (1) основна информация; (2) достатъчно подробно; (3) много добър план.	3	
9.1.д	Определени ключови процедури за устойчиво събиране съгласно изискванията на Стандарта на „FairWild“ (наблюдение на ресурсите, анализ на въздействието на практиките на събиране, изкупуване от събирачите): (0) въобще не са определени, нито са известни; (1=M година 1 & 2) основна информация, или процедурите са известни, но не са разписани; (2=M от година 3) писмени процедури в плана за управление или съответните документи, които са адекватни за нивото на риск на събраните растения; (3) много добре определени.	3 1=M год. 1&2 2=M от год. 3	
9.1.е	Планът за управление (със съответните документи) включва необходимите ключови политики и процедури за изпълнение на социалните и свързаните със справедлива търговия аспекти от Стандарта на „FairWild“ (управление на Фонда за премии на „FairWild“ и вземане на решения относно използването на средствата от премиите, участие на събирачите, повишаване осведомеността на събирачите относно проблемите на детския труд, наблюдение на справедливите условия на труд, ако е необходимо): (0) въобще не са включени, не са известни; (1) основна информация или процедурите са планирани, но не са разписани; (2=M от година 3) писмени процедури, адекватни за мащаба на организацията и социалните проблеми пред нея; (3) много добър план.	3 2=M от год. 3	
9.1.ж	Планът за управление взема предвид всякакъв друг план за управление, който се отнася до съответния район на събиране и е изготвен от съответните органи по управление на ресурсите; (0) не се вземат предвид съществуващите планове; (2) съществуващите планове се познават, обобщават и вземат предвид в плана за управление ИЛИ няма други такива планове за управление; (3) значими усилия за тясно сътрудничество с органите по управление на ресурсите <i>Ако не е приложено → (2)</i>	3	
	Високорискови видове: → вж. допълнителните индикатори 9.1.з и 9.1.у (Част II)		
	ОБЩО	MAX	ОТН
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	21	14

9.2. Инвентаризация, оценка и наблюдение

Управлението на събирането на диворастящи растения е подкрепено от поддържането на адекватен и практически опис на ресурсите, оценка и наблюдение на въздействието от събирането.

КТ №	Контролни точки 9.2. Инвентаризация, оценка и наблюдение	MAX	Резултат
9.2.а	Извършва се оценка и редовно наблюдение на целевите ресурси и местообитания, които са документирани и включени в плана за управление: (0) няма оценка, няма планирано наблюдение; (1) провежда обикновена / неформална оценка, няма писмени процедури или подробни протоколи; (2=M от година 2) определени и адекватни процедури, документирани резултати; (3) усъвършенствана система. Високорискови видове → вж. допълнителния индикатор 9.2.а (Част II)	3 2=M от год. 2	

КТ №	Контролни точки 9.2. Инвентаризация, оценка и наблюдение	MAX	Резултат
9.2.б	Размерът, разпределението и структурата на популацията (разпределение по клас възраст / размер), така както са отбелязани в проучването за възстановяване, продължават да бъдат равни на референтните стойности или над тях и отразяват здрава популация: (0) явно намаляващи популации; (1) леко неясни данни, популациите може леко да намаляват; (2=M от година 3) стабилни популации; (3) положителна тенденция. <i>Първо сертифициране → (2)</i>	3 2=M от год. 3	
9.2.в	Периодични проучвания на възстановяването на целевите видове в рамките на района на управление посредством възпроизводими, сравними методи на изследване: (0) не се провеждат; (1) много основно проучване / наблюдение; (2) проучванията се провеждат и документират; (3) подробни проучвания. <i>Първо сертифициране: ако се планира → (2)</i>	3	
9.2.г	Периодичното наблюдение в рамките на района на управление потвърждава, че наличността, жизнеспособността и качеството на целевите ресурси / частите от растенията продължават да са стабилни или се повишават : (0) явно отрицателно въздействие; (1) леко неясни данни, може да не са стабилни; (2) стабилна наличност, жизнеспособност и качество на ресурсите; (3) положителна тенденция. <i>Първо сертифициране → (2)</i>	3 2=M от год. 3	
9.2.д	Инвентаризацията, оценката и наблюдението се провеждат посредством инструменти и процедури в рамките на разумния (съществуващ или постижим) капацитет на събирачите / управляващите на терен : (0) няма оценка ИЛИ много слаби умения; (1) методите леко надхвърлят разбирането на персонала ИЛИ инструментите и процедурите са прекалено прости; (2) адекватни методи, практични за служителите. <i>Забележка за одитора: За някои видове може да са необходими съществени външни технически експертни познания, за да се гарантират адекватни резултати; моля, включете оценка на тази потребност в коментарите.</i> (3) добри методи за качество.	3	
	ОБЩО	MAX	ОТН
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Точки	15	10

9.3. Прилагане на мерки за устойчиво събиране от събирачите

При операцията по събиране на диворастящи растения се гарантира, че целевите ресурси се събират само от обучени и компетентни събирачи и се следи за ефективното прилагане на приложимите насоки за събиране от страна на събирачите.

КТ №	Контролни точки 9.3 Прилагане на мерки за устойчиво събиране от събирачите	MAX	Резултат
9.3.а	Съществуват регистри на събирачите , за да се гарантира, че всички събирачи са добре обучени и познават правилата на събирането: (0) няма регистри; (1) непълни регистри; (2=M от година 2) адекватни и пълни регистри с пълните имена, номер на кода, адрес / село; (3) добри регистри с имената на членовете на домакинството, които също участват активно в събирането.	3 2=M от год. 2	
9.3.б	Продуктите се закупуват само от регистрирани и обучени събирачи : (0) няма въведена система на изкупуване или системата изобщо не се прилага; (1) системата на изкупуване е в процес на разработване; (2=M от година 2) системата на изкупуване гарантира, че продуктите се купуват само от регистрирани събирачи; (3) много добре организирана система на изкупуване.	3 2=M от год. 2	
9.3.в	От лицата, които носят фамилното име на регистриран събирач, само непосредствените членове на семейството му/й (членове, които живеят в същото домакинство) активно участват в събирането . Работата на тези събирачи се наблюдава и се приема за добра (същите правила като при регистрираните събирачи): (0) никаква / минимална информация за събирачите; (1) безнадзорни „събирачи-шапка“ (един събирач, регистриран с неизвестен брой действителни събирачи); (2=M от година 3) само членовете на едно и също домакинство събират и получават информация от главния събирач; броят на членовете на домакинството, участващи в събирането, е известен/документиран; (3) всички събирачи са известни по име, всички хора, които активно събират, се насърчават да участват в обучението.	3 2=M от год. 3	
9.3.г	Събирачите са адекватно информирани за границите на района на събиране и изключените от събиране зони , както и за малките източници на замърсяване, от които не могат да се събират биологични продукти: (0) събирачите не са информирани / запознати с такива граници; (1=M) най-общо разбиране и липса на основни вътрешни граници поради замърсяване; (2) информирани са адекватно; (3) събирачите са добре осведомени.	3 1=M	
9.3.д	Събирачите са обучени, добре осведомени и компетентни по следните въпроси: · растения за събиране (включително кои части, минимални изисквания за качеството и др.) · устойчиви методи на събиране (съгласно вътрешните правила) · работа със събран материал след събирането; (0) не са осведомени относно вътрешните инструкции за събиране и последващото третиране; (1=M за година 1) най-общо разбиране; (2=M от година 2) събирачите са обучени, добре информирани и компетентни в прилагането на вътрешните инструкции; (3) събирачите са изключително добре осведомени.	3 1=M Год. 1 2=M от год. 2	
9.3.е	Прилагане на инструкциите за събиране: методи на събиране, събрани части : (0) инструкциите не се прилагат; (1=M година 1&2) най-общо прилагане на инструкциите за събиране; (2=M от година 3) съществува адекватно управление на прилагането; събирачите събират според инструкциите; (3) събирачите са добре запознати с инструкциите за събиране.	3 1=M год1&2 2=M от год. 3	
9.3.ж	Свидетелство за честотата на събиране въз основа на посещения на място и интервюта със събирачите : (0) явно по-голяма честота в отделни райони, събирачите не са осведомени относно	3 1=M	

КТ №	Контролни точки 9.3 Прилагане на мерки за устойчиво събиране от събирачите	МАХ	Резултат
	ограниченията за честотата и има признаци за прекомерно събиране; (1=М година 1&2) няма признаци за прекомерно събиране като цяло, но събирачите не са осведомени относно ограниченията за честотата или обичайно събират по-често отколкото предвиденото в инструкциите в отделни райони / места; (2=М от година 3) събират съгласно официалната честота на събиране, няма прекомерно събиране, което се вижда дори на често посещаваните места; (3) много малко въздействие на дейността по събиране. <i>Високорискови видове → вж. допълнителния индикатор 9.3.ж (Част II)</i>	Год. 1&2 2=М от год. 3	
9.3.з	Събирачите не събират един и същ продукт като качество и количество в разрез с изискванията на „FairWild“ (извън района на събиране / в разрез с правилата на настоящия стандарт): (0) събиране на едно и също целево растение за различни компании - купувачи и без оглед на правилата за събиране; (2) всички събрани целеви растения са събрани най-общо съгласно вътрешните инструкции за събиране; (3) събиране само на растения, сертифицирани от „FairWild“ съгласно плана на управление на „FairWild“.	3	
9.3.и	Взети са ефективни мерки, за да се гарантира, че идентифицираните замърсени райони или райони с интензивно земеделие са изключени от събирането (инструкции за събиране, обучение на събирачите) (0) събиране от замърсени райони (1) не са взети действителни мерки, но се вижда, че не се събира от замърсени райони (2=М от година 2) няма източници на замърсяване ИЛИ ефективни мерки гарантират, че не се събира от замърсените райони. Ако не е приложимо или ако са сертифицирани биологични продукти → (2)	3 2=М от год. 2	
9.3.й	Прилагане на инструкциите за събиране: максимални количества: (0) няма въведена система; (1) най-основна система; (2=М) въведено е адекватно управление на прилагането; събирачите събират само според правилата за събиране и са информирани относно максималните количества; (3) събирачите са добре осведомени относно правилата за събиране и активно допринасят за прилагането им чрез обсъждане и дейности по наблюдение.	3 2=М	
	ОБЩО	МАХ	ОТН
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	30	20

9.4. Обучение и изграждане на капацитет

Управителите и събирачите на ресурси разполагат с необходимите умения (обучение, надзор, опит), за да изпълняват разпоредбите на плана за управление и да спазват изискванията на настоящия стандарт.

КТ №	Контролни точки 9.4 Обучение и изграждане на капацитет	МАХ	Резултат
9.4.а	Всички служители за управление на ресурсите са обучени, добре осведомени и компетентни по въпросите на устойчивостта и познават вътрешните инструкции за събиране: (0) няма обучение; (1) най-общо; (2) адекватно обучение; (3) обучение на високо ниво.	3	
9.4.б	Всички служители за управление на ресурсите са обучени, добре осведомени и компетентни по социалните и свързаните със справедливата търговия въпроси и познават съответните вътрешни политики и процедури (детски труд в събирането, няма дискриминация, разпореждане със и използване на Фонда за премии на „FairWild“, участие на събирачите и др.): (0) няма обучение; (1) най-общо; (2) адекватно обучение; (3) обучение на високо ниво.	3	
9.4.в	Служителите по изкупуване са обучени, добре осведомени и компетентни по прилагането на вътрешните правила за работа и качество: (0) не са обучени, няма разбиране на правилата; (1) няма официално обучение, но служителите са добре осведомени в рамките на разумното; (2) обучени и запознати с правилата на работа; (3) отлично обучение и познания.	3	
9.4.г	На разположение са подходящи материали за обучение на събирачите: (0) няма обучение или учебителни материали; (1) обучения в устна форма, последователна информация; (2) адекватни учебителни материали; (3) добре разработени учебителни материали и подход.	3	
9.4.д	Всеки събирач е получил пълно вътрешно обучение по устойчиво събиране на диворастящи растения: (0) няма обучение; (1) много общо кратко обучение, не е документирано; (2=М от година 2) всички събирачи са обучени; обученията се документират; (3) осигурено е много добро обучение.	3 2=М от год. 2	
9.4.е	Обученията често се повтарят съгласно изискванията. Събирачите получават информация и повторно обстойно обучение за всички нови растения или съществуващи проблеми с устойчивостта на събирането: (0) няма обучение; (1) най-общо обучение; (2=М от година 3) актуализиране на предоставените обучения в зависимост от потребността за съответното ниво на риск на събиране; (3) много добра учебителна система.	3 2=М от год. 3	

9.4.ж	<p>Събирачите са осведомени и обучени относно социалните аспекти на стандарта на „FairWild“ по следните въпроси:</p> <ul style="list-style-type: none"> - социални ангажименти на операция по „FairWild“: отсъствие на дискриминация, справедливи отношения между операцията и събирачите и участие на събирачите в процесите на вземане на решения, навременно плащане, ангажираност със справедливи цени; - деца, които работят или помагат за събирането; - вземане на решения и визия относно използването на Фонда за премии на „FairWild“. <p>Събирачите: (0) не са запознати със социалните аспекти на събирането според „FairWild“; (1=M от година 2) предоставена им е основна информация ,доколкото е относима; (2) събирачите са обучени и осведомени относно социалните и свързаните със справедливата търговия въпроси; (3) събирачите активно участват в прилагането и подобряването на социалните и свързаните със справедливата търговия въпроси от стандарта на „FairWild“.</p>	3 1=M от год. 2	
-------	---	-----------------------	--

ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	21	14	

9.5. Прозрачност и участие

Дейностите по събиране на диворастящи растения се извършват по прозрачен начин при зачитане на планирането и изпълнението на управлението, записването и споделянето на информация и приобщаването на заинтересованите страни.

КТ №	Контролни точки 9.5 Прозрачност и участие	MAX	Резултат
9.5.а	Познаване на групи, организации, предприятия, физически лица, агенции и др., които имат интерес към целевите ресурси, района на събиране или потенциалното въздействие: (0) не са известни / документирани, въпреки че такива групи ясно присъстват; (1) в плана са посочени някои компании / групи ; (2) в плана на управление са известни и идентифицирани всички относими заинтересовани страни ; (3) отлични отношения с различните заинтересовани страни.	3	
9.5.б	Поддържат се редовни консултации и комуникация с хората и групите, които са пряко засегнати от операциите по събиране и управление на ресурсите: (0) не се състоят, въпреки че има ясно засегнати групи от потребители; (1=M) не се състоят, но няма съществени конфликти във връзка с ползването; (2) състоят се; (3) отлични усилия за развиване и поддържане на добри отношения.	3 1=M	
9.5.в	Организациите на събирачите и общностите / коренните жители, които са засегнати от дейностите по събиране, активно участват в развиването и прилагането на управлението на ресурсите: (0) не участват, въпреки че биха проявили интерес; (1=M) получават поне редовно информация и покана да се включат; (2) усилия за работа в сътрудничество със заинтересованите страни; (3) отлични умения за сътрудничество със заинтересованите страни.	3 1=M	
9.5.г	Конфликти за ресурси със съседни собственици на земя / управители или други ползватели на ресурсите се разрешават или разглеждат по систематичен и ефективен начин: (0) сериозни неразрешени конфликти; (1) основно, елементарно управление на конфликтите; (2) са добре управлявани ИЛИ няма конфликти; (3) местните общности високо ценят събирането И няма съществени конфликти.	3	
9.5.д	Резюмета на ключови елементи от плана за управление, свързаните годишни оперативни планове и отчети от оценките са налични за заинтересованите страни: (0) не се предоставят при поискване; (1) не са регулирани / няма обща практика, но няма искане за такава информация; (2) ясно се декларира, че ще се представи резюме при поискване; или е наличен преглед на политиките и дейностите по събиране на диворастящи растения (напр. на уебстраницата); (3) проактивна политика на комуникация.	3	

ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	15	10	

Принцип 10: ПРИЛАГАНЕ НА ОТГОВОРНИ БИЗНЕС ПРАКТИКИ

Събирането на диворастващи ресурси се предприема, за да се отговори на изискванията на пазара, свързани с качеството, финансите и проследяването, без да се накърнява устойчивостта на ресурса.

10.1. Спецификации на пазара / купувачите

Устойчивото събиране и третиране на целевите ресурси се управлява и планира съгласно пазарните изисквания, за да се предотврати или сведе до минимум събирането на продукти, които е малко вероятно да се продадат.

КТ №°	Контролни точки 10.1 Спецификации на пазара / купувачите	MAX	Резултат
10.1.а	Идентифицирани са пазарните потребности (напр. поръчките от купувачи, спецификациите и др.): (0) няма познаване; (1) има основно разбиране; (2) адекватно разбиране на пазарните изисквания; (3) отлично разбиране.	3	
10.1.б	Събират се само растения, които отговарят на изискванията за качество: (0) явно се събират и негодни за употреба растения; (1) някои незначителни пропуски, но правилото по принцип се спазва; (2) така се прави; подходящо обучение и инструктаж на събирачите; (3) много добро управление на събирането, за да се гарантира, че се събират само растения с подходящото качество.	3	
10.1.в	Операцията по управление на събирането договаря с купувача(ите) количествата преди началото на сезона на събиране: (0) не се прави, ситуация на сериозни загуби; (1) не се прави изцяло, но няма много големи загуби ИЛИ операцията по събиране се опитва да го прави, но не получава потвърдени количества от купувача; (2) прави се; (3) отлична система.	3	
10.1.г	Операциите за управление на събирането преглеждат инструкциите на купувачите с оглед на плана за управление на ресурсите, преди да потвърдят поръчките и да започнат да събират: (0) не се прави, управлението на ресурсите явно не се отчита при инструктажа на събирачите относно изкупуването; (1) понякога; (2) винаги се прави или винаги е ясно, че събраните количества са много по-малки от максималните количества, както и други ограничения благодарение на устойчиво управление на ресурсите; (3) много добра вътрешна система на обратна връзка.	3	
10.1.д	Във вътрешните инструкции за работа са представени процедурите за правилно боравене след събирането от страна на събирачите, след изкупуването от събирачите и по време на транспортирането, за да се сведе до минимум замърсяването / загубата на качество: (0) определено не е достатъчно; (1) прекалено общо; (2) адекватно с оглед на комплексността и нивото на риска; (3) добре разработени процедури.	3	
10.1.е	Преработването и боравенето с растенията от страна на събирачите е достатъчно добре разписано и регламентирано във вътрешните процедури за работа: (0) определено не е достатъчно; (1) прекалено общо; (2) адекватно с оглед на комплексността и нивото на риска; (3) добре разработени процедури.	3	
10.1.ж	Няма замърсяване по време на съхранението и преработването от събирачите (напр. чрез контрол на вредителите при съхранението): (0) висока вероятност от замърсяване; (1=M година 1) малка вероятност от замърсяване; (2=M от година 2) ясни процедури и обучението гарантират липсата на замърсяване; (3) много добро ниво на осведоменост на събирачите.	3 1=M год.1 2=M от год. 2	
10.1.з	Продуктите не са замърсени по време на преработването или съхранението; (0) замърсени са; (1=M) много основна система, но много малък риск от замърсяване; (2) системата за работа ефективно предотвратява замърсяването; (3) добре внедрена висококачествена система за работа.	3 1=M	
ОБЩО		MAX	ОТН
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		24	16

10.2. Проследяване

Съхранението и боравенето с целевите ресурси се управлява с цел осигуряване на проследяване от района на събиране до продажбата.

КТ №	Контролни точки 10.2 Проследяване	MAX	Резултат
10.2.а	Доставките / покупките се регистрират в протокол за покупката, в който са посочени поне датата, името или кодът на събирача, районът на събиране, доставеното количество, данни за продукта, статусът на сертифициране от „FairWild“; (0) няма или много непълни протоколи; (1=M) основни протоколи поне с името и количествата, както и района на събиране за целите на наблюдението; (2) адекватни, надеждни протоколи; (3) много добри протоколи.	3 1=M	
10.2.б	Събирачът получава касова бележка, на която са посочени поне датата, името на събирача (или кода), видът и продуктът, доставените количества и статусът на сертифициране на „FairWild“: (0) няма касови бележки; (1) много простички касови бележки, правилото не се прилага изцяло; (2) адекватни касови бележки; (3) много добре документирана система на закупуване.	3	

КТ №	Контролни точки 10.2 Проследяване	MAX	Резултат	
10.2.в	Води се подходящо документиране на централните дейности по преработване / опаковане (дневник на преработването / опаковането) с цел проследяване на партидите: (0) няма документация; (1) много обща / леко непълна; (2=M от година 2) адекватни документи; (3) добре развита система на документиране.	3 2=M от год. 2		
10.2.г	За всеки преработен продукт са известни съотношението при преработване (събрани количества спрямо крайно преработено тегло) и съставът (в случай на продукти от много съставки) (т.е. почистен, сортиран, нарязан, пресят материал): (0) не са известни; (1) има някаква най-обща информация; (2) документиран са; (3) много добра документация за преработването.	3		
10.2.д	Процедури за идентифициране, етикетиране и документиране по време на и след събирането, които позволяват обратно проследяване на всяка партида стоки до района, където е събрана: (0) няма проследяване обратно до района на събиране; (1) много базово / все още не се прилага последователно; (2=M от година 3) проста система осигурява проследяване до района на събиране; (3) последователна система с партидни номера.	3 2=M от год. 3		
10.2.е	Изкупуване или събиране на едни и същи целеви видове извън обхвата на сертифициране на „FairWild“: (0) операцията по събиране събира едни и същи видове извън обхвата на „FairWild“; (1=M) едни и същи продукти се изкупуват или събират в други региони: ясни процедури за разделение и етикетиране, добре документиран покупки и продажби; (2) операцията по събиране не изкупува или събира същите видове извън сертифицирането на „FairWild“; (3) цялата работа на операцията по събиране е сертифицирана от „FairWild“. <i>Ако не е приложимо → (3)</i>	3 1=M		
10.2.ж	Продуктите се етикетира правилно , когато напускат операцията по събиране и попадат при следващия купувач: сертификационен статус на „FairWild“ на продуктите, име на продукта, партиден номер или код на центъра за изкупуване: (0) няма последователно етикетиране; (1) необходими са подобрения; (2) правилно етикетиране или като алтернатива тази информация се предоставя в придружаващите документи, които могат да бъдат ясно свързани със съответната партида; (3) система с партидни номера и много добри етикети.	3		
10.2.з	Документирането на всички случаи на износ и местни продажби позволява обстойна проверка на продуктовия поток: (0) няма документи за износа / продажбите; (1) лоши / непълни документи; (2) подробни фактури с количества, данни за продукта, партидни номера или подобни; (3) база данни и подробни фактури.	3		
10.2.и	Фактурите и транспортните документи посочват сертификационния статус на „FairWild“ за продуктите; (0) няма препратка; (1=M) сертификационният статус е посочен на фактурата; (2) качество на всички транспортни документи; (3) много добра система за етикетиране и проследяване.	3 1=M		
10.2.й	Фактурите или договорите за продажби посочват премията от „FairWild“: (0) премията не е посочена и даже не е определена; (1) договорена е, но не е посочена в документите; (2) адекватно е документирана.	2		
10.2.к	Сертификати за транзакциите за всички продажби на сертифицирани продукти, които са издадени от сертифициращ орган: (0) няма такива; (1) има за някои продажби; (2) налични за всички продажби на „FairWild“.	2		
	ОБЩО	MAX	ОТН	Резултат
	Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат	31	22	

10.3. Финансова жизнеспособност и подлежащи на отчитане търговски отношения

Насърчават се механизми, за да се осигури финансовата жизнеспособност на системите за устойчиво събиране на диворастващи целеви ресурси.

КТ №	Контролни точки 10.3 Финансова жизнеспособност и подлежащи на отчитане търговски отношения	MAX	Резултат
10.3.а	Съществува финансов план на операцията по събиране, който включва управление и опазване на ресурсите, справедливи цени за събирачите като вътрешни разходи: (0) няма план; (1) много основен; (2) адекватен; (3) добре развит.	3	
10.3.б	Изчисляване на премията на „FairWild“: (0) няма изчислена премия за продажбите на продукти, сертифицирани от „FairWild“, за която е отправена молба; (1) много базова система; (2) подходящата премия на „FairWild“ се изчислява като основа за преговорите с купувачите, напр. 10% от средните цени, платени на събирачите, или друга договорена основа (<i>напр. фиксирана премия въз основа на дългосрочни средни цени с цел постигане на значителни финансови средства за социални проекти, по-нисък процент, но премията се плаща за цялата продукция на операцията по събиране, за да се постигне добро социално въздействие</i>); (3) много добре развита система на премии и цялостен подход на справедлива търговия.	3	
10.3.в	При поискване операцията по събиране споделя цените на събирачите с купувачите на продукти, сертифицирани от „FairWild“: (0) отказ за предоставяне на информация или се предоставя явно погрешна информация; (1) леко неточна / неясна информация; (2) правилна най-обща информация относно цените, платени на събирачите.	2	

КТ №	Контролни точки 10.3 Финансова жизнеспособност и подлежащи на отчитане търговски отношения	МАХ	Резултат
10.3.г	Постъпленията от събирането на диворастящи ресурси са достатъчни за покриване на разходите за дейностите по управление на ресурсите в дългосрочен план, включително необходимите инвестиции за защита: (0) събирането определено не може да покрие разходите; (2) доста вероятно е разходите да бъдат покрити, поне посредством допълнителна дългосрочна помощ / субсидии; (3) добри пазарни отношения с купувачите, които са готови да заплатят цена, която покрива разходите.	3	
10.3.д	Компанията непрекъснато се старее да подобрява качеството на продуктите: (0) не се полагат усилия; (1) някакви подобрения; (2) непрекъснати, сериозни усилия; (3) изключителни усилия.	3	
10.3.е	Ако са възникнали съществени проблеми с качеството и спорове, свързани с жалби от качеството: (0) не са взети стъпки за подобряване на ситуацията; (1) постигнати са компромиси с търговския партньор, някои несъгласия продължават; (2) партньорите са постигнали съгласие относно последиците (напр. връщане на продуктите) и са взели мерки да подобрят ситуацията; (3) изключително удовлетворителни / проактивни споразумения. Ако не е приложимо → (2)	3	
ОБЩО		МАХ	ОТН
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат		17	12

Принцип 11: НАСЪРЧАВАНЕ НА АНГАЖИРАНОСТТА НА КУПУВАЧИТЕ

Купувачите на събрани диворастящи продукти (напр. вносителите) се стремят към взаимноизгодни дългосрочни търговски отношения с операторите за събиране на диворастящи продукти, основани на уважение, прозрачност и подкрепа на доставчика във връзка с осигуряването на качество.

Задълженията на купувача на „FairWild“ като партньор в справедливата търговия са проверени чрез самооценка и документни доказателства за съответствие със следните два критерия:

- 11.1. взаимноизгодни търговски отношения
- 11.2. справедливи цени и премии на „FairWild“

В този раздел не са определени никакви индикатори за изпълнение.

ЧАСТ II. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИНДИКАТОРИ НА „FAIRWILD“ ЗА ВИСОКОРИСКОВИ ВИДОВЕ

Допълнителните индикатори за изпълнение се отнасят за всяка операция, при която се събира поне един високорисков вид.

1.1. Консервационен статус на целевите видове

Консервационният статус на целевите видове и популации се оценява и редовно се преглежда.

КТ №	Контролни точки Част II. Допълнителни индикатори на „FairWild“ за високорискови видове	MAX	Резултат
1.1.б	Целевият вид се приема за вид с висок риск (ВР) съгласно критериите на „FairWild“, но е с „липсващи данни / ЛД“ в базата данни на Червения списък на IUCN или няма известна световна, национална или регионална оценка на консервационния статус (не е оценяван): (0) отсъства действие или план за допълнително събиране на информация; (2) операцията по събиране набира данни за опазването и данни, необходими за оценка на консервационния статус, като част от оценката на ресурсите; (3) компанията проактивно събира данни за опазването и работи заедно с IUCN по оценката на консервационния статус. Ако не е приложимо → (2)	3	

1.2. Практики на събиране, основани на знанието

Практиките на събиране и управление са основани на адекватно идентифициране, картографиране, описване, оценка и наблюдение на целевите видове и въздействието върху събирането.

1.2.в	Картографиране на целевите популации с ВР в районите на събиране: (0) не са обозначени на картите, нито се познава добре местоположението на целевата популация; (1) много приблизително обозначаване на целевите популации; точните местоположения в района на събиране не са известни или само са картографирани съвсем основно (напр. нарисувани на ръка / изтеглени от интернет карти), но са добре известни на управляващия събирането и всички събирачи; (2=M от година 2) висококачествени карти (напр. основани на GIS/ GPS) идентифицират местоположението, размера и обхвата на районите на събиране и местоположението на целевите популации (може да бъде целият район на събиране, ако е такъв случая); (3) много добро познаване и документиране на районите на събиране / целевите популации в района на събиране.	3 2=M от год. 2	
1.2.л	Застрашени целеви видове (Критично застрашени / КЗ, Застрашени / ЗС, Уязвими / УЯ според категориите от Червения списък на IUCN или еквивалентен орган по опазването): (0) по отношение на целевите видове, за които се знае, че са застрашени, липсва съответната осведоменост и не са положени усилия да се гарантира устойчивостта на този вид; (2=M) целевият вид е оценен като неизложен на заплахата. Застрашен целеви вид може да бъде сертифициран само ако операцията по събиране демонстрира осведоменост и ако в плана на управление са включени и изпълнени изключителни мерки за намаляване на идентифицираните заплахы. Техническият комитет на „FairWild“ следва да потвърди сертифицирането; (3) предприети са изключителни допълнителни мерки, за да се гарантира защита и опазване на застрашените целеви видове in-situ и ex-situ.	3 2=M	

1.3. Устойчивост на степента на събиране

Степента (интензивността и честотата) на събиране на целевите видове не надхвърля способността на видовете да се възстановят в дългосрочен план.

1.3.в	Референтна информация / опис на ВР целеви видове в района на събиране, включително размер на популацията, разпространение, структура на популацията (класове според размера / възрастта), ниво на размножаване / растеж / възстановяване: (0) няма информация; (1) груби приблизителни данни; (2= M от година 2) публикувана информация или местни наблюдения (включително познания на събирачите/местната общност), потвърдени от събирането на данни за конкретното място и вид. Оценка на ресурсите и системата за наблюдение с цел подобряване на базовата информация относно целевите видове и популации в района на събиране; (3) отлична базова информация относно целевите видове (напр. целеви изследвания).	3 2=M от год.а 2	
1.3.г	Качество на използваните данни за определяне на максималните позволени количества, събрани за всеки ВР целеви вид: (0) няма разумни максимални количества и няма справка за дългосрочните практики на събиране; (1) много приблизителна оценка на максималните количества; (2=M) границите на събирането са оправдани от оценката на ресурсите за конкретния район и вид и информацията от наблюдението, както и знанията на събирачите; (3) много добра система.	3 2=M	
1.3.д	Устойчивост на максималните позволени количества за събиране от събраните ВР целеви видове/ части: (0) няма информация; (1) не е посочено, че настоящите / посочените максимални количества за събиране намаляват качеството или наличността на ресурсите в района на събиране; (2=M) максималните количества за събиране, определени в плана за управление, са обосновани от адекватни разчети на описа / реколтата / възстановяването, които са в пъти по-големи от събраните обеми (т.е. предпазни) ; максималните количества за събиране са коригирани според периодичното наблюдение на реколтата, възстановяването и въздействието върху събирането; (3) максималните количества за събиране са подкрепени от целево изследване.	3 2=M	

1.3.е	Устойчивост на честотата на събиране на ВР растения, определена предварително в инструкциите за събиране: (1) ясно е, че събирането значително надвишава нивото на смяна; (2=M) събирането не превишава нивото на замяна на пораснали растения или части от растения, събрани от целевия вид в региона на събиране; (3) честотата на събиране е много по-ниска отколкото нивото на смяна.	3 2=M	
1.3.л	Ако събирането възпрепятства размножаването на растение, се определя процент зрели, годни за размножаване растения, които да бъдат съхранени от целевата популация , за да се поддържа референтно ниво на гъстота на популацията и референтно структурно и генетично разнообразие: (0) няма налични референтни или свързани с наблюдението данни, нито план за инвентаризация и наблюдение; (1) референтен опис, включен в оценката на ресурси; (2=M от година 3) Референтният опис и наблюдение, включени в плана на управление, са подходящи за нивото на риск (ВР) на целевите растения; (3) отлична система. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M от год. 3	

9.1. План за управление на видовете / района

Планът за управление на видовете / района определя адаптивни, свързани с практично управление процеси и добри практики на събиране.

9.1.h	Планът за управление идентифицира други дейности в района, които представляват потенциална заплаха за устойчивостта на видовете и местообитанието (напр. други компании за събиране в един и същ район): (0) не са включени; не са известни; не са положени усилия за справяне със съответните рискове; (1) включена е много обща информация, полагат се усилия за сътрудничество; (2) известни са другите участници и е документирана основна информация относно дейността им в района на събиране. (3) добро сътрудничество и комуникация с другите ползватели.	3	
9.1.i	Планът за управление включва стратегии за предотвратяване или намаляване на идентифицираните заплахи за устойчивостта на събирането (много ползватели в района; източници на замърсяване и др.): (0) няма стратегии или действия, въпреки че явно са необходими; (1) има някаква стратегия и дейности за намаляване на риска, но все още не са формално разписани в плана за управление; (2=M от година 2) адекватна стратегия ИЛИ няма идентифицирани рискове; (3) съществени усилия. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M от год. 2	

9.2. Инвентаризация, оценка и наблюдение

Управлението на събирането на диворастящи растения е подкрепено от поддържането на адекватен и практически опис на ресурсите, оценка и наблюдение на въздействието от събирането.

9.2.a	Оценката и редовното наблюдение на ВР целеви ресурси и местообитания са проведени, документираны и включени в плана на управление: (0) няма проведено или планирано наблюдение; (1) проведено е обикновено / неофициално наблюдение, няма писмени процедури; (2=M от година 2) в плана за управление са представени и изпълнени адекватни процедури за оценка на ресурсите и периодично наблюдение; (3) усъвършенствана система, служителите са изключително опитни.	3 2=M от год. 2	
-------	--	-----------------------	--

9.3. Прилагане на мерки за устойчиво събиране от събирачите

При операцията по събиране на диворастящи растения се гарантира, че целевите ресурси се събират само от обучени и компетентни събирачи и се следи за ефективното прилагане на приложимите насоки за събиране от страна на събирачите.

9.3.ж	Свидетелство за честотата на събиране въз основа на посещения на място и интервюта със събирачите. → Всички ВР видове: (0) явно по-голяма честота в отделни райони, събирачите не са осведомени относно ограниченията на честотата И има признаци за прекомерно събиране; (1) няма признаци за прекомерно събиране като цяло, но събирачите не са осведомени относно ограниченията на честотата или обичайно събират по-често отколкото предвиденото в инструкциите в отделни райони / места; (2=M) събират съгласно официалната честота на събиране, няма прекомерно събиране, което се вижда даже на често посещаваните места; (3) много малко въздействие на дейността по събиране. <i>Ако не е приложимо → (2)</i>	3 2=M	
-------	---	----------	--

ОБЩО	Част II	Допълнителни	контролни	точки	за	MAX	ОТН	Резултат
високорискови операции								
Максимален брой точки / Общо точки по нормата / Резултат						36	24	

СПРАВОЧНА ЛИТЕРАТУРА

- ABABOUC, L. 2002. Fish trade, safety, quality, and environmental issues. PowerPoint presentation. UNCTAD Workshop on standards and trade. Geneva, 16-17/5/2002.
- BIOFOUNDATION. 2008. Fair for Life Certification Programme. Biofoundation, Weinfelden, Switzerland.
http://www.fairforlife.net/logicio/client/fairforlife/file/IMO_SFT_Programme_Version3_Feb08.pdf
- BROWN, L., D. ROBINSON, and M. KARMANN. 2000. The Forest Stewardship Council and Non-timber Forest Product Certification: a Discussion Paper. Appendix A. Draft Principle 11. FSC NTFP Working Group, 1997.
- COONEY, R. 2004. The Precautionary Principle in Biodiversity Conservation and Natural Resource Management: An issues paper for policy-makers, researchers and practitioners. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.
- CUNNINGHAM, A B. 2001. *Applied ethnobotany: people, wild plant use and conservation*. Earthscan, London.
- EDQM. 2007. *The European Pharmacopoeia*. 6th edition.
- FSC. 2000. Principles and Criteria. Forest Stewardship Council.
- FSC. 2006. Chain of Custody Certification. Forest Stewardship Council.
- FWF. 2010a. *FairWild Standard: Version 2.0*. FairWild Foundation, Weinfelden, Switzerland.
- FWF. 2010b. *FairWild Standard: Version 2.0. Performance Indicators*. FairWild Foundation, Weinfelden, Switzerland.
- HOLLING, C.S. 1978. *Adaptive environmental assessment and management*. John Wiley and Sons, New York.
- ILO. 1958. C111 Discrimination (Employment and Occupation) Convention. International Labour Organization, Geneva
- ISEAL. 2004. ISEAL Code of Good Practice for Setting Social and Environmental Standards. International Social and Environmental Accreditation and Labelling Alliance. P005 Final Public Draft, version 3, January 2004.
- IUCN. 2001. *IUCN Red List Categories and Criteria: Version 3.1*. IUCN Species Survival Commission. IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.
- LAMMERTS VAN BUEREN, E.M., AND E.A. BLOM. 1997. *Hierarchical Framework for the Formulation of Sustainable Forest Management Standards*. The Tropenbos Foundation, Leiden, The Netherlands.
- LEAMAN, D. and A.B. CUNNINGHAM. 2008. Resource assessment: a guide to implementing Principle 1: maintaining MAP resources. Guidance for implementing the ISSC-MAP. Draft for review and comment, 08-04-08.
- MPSG. 2007. *International Standard for Sustainable Wild Collection of Medicinal and Aromatic Plants (ISSC-MAP)*. Version 1.0. Bonn, Gland, Frankfurt, and Cambridge: Bundesamt für Naturschutz (BfN), MSPG/SSC/IUCN, WWF Germany, and TRAFFIC.(BfN-Skripten 195).
- MEINSHAUSEN F, S. WINKLER, R. BÄCHI, F. STAUBLI, and K. DÜRBECK. 2006. *FairWild Standards, Version 1 (11/2006)*. FairWild Foundation, Weinfelden, Switzerland.

- PETERS, C.M. 1994. Sustainable Harvest of Non-Timber Plant Resources in Tropical Moist Forest: An Ecological Primer. Biodiversity Support Programme and World Wildlife Fund, Washington, DC
- PIERCE, A.R. and S.A. LAIRD. 2003. *In search of comprehensive standards for non-timber forest products in the botanicals trade*. International Forestry Review 5(2): 138-147.
- SAI. 2004. Guidance Document for Social Accountability 8000. Social Accountability International, New York.
- SCHROEDER, D. 2007. Benefit sharing: it's time for a definition. *Journal of Medical Ethics* 33:205-209.
- SECO. 2005. *A Guide to Using the Working Draft ABS Management Tool*. State Secretariat for Economic Affairs. Berne, Switzerland.
- SHANLEY, P., A.R. PIERCE, S.A. LAIRD, and A. GUILLEN. 2002. *Tapping the Green Market: Certification and Management of Non-timber Forest Products*. Earthscan.
- UNCTAD. 2008. International Requirements for Organic Certification Bodies. United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) and International Federation of Organic Agriculture Movements (IFOAM), Geneva, Rome and Bonn.
http://www.unctad.org/trade_env/itf-organic/meetings/itf8/IROCB_0809%20.pdf
- UNEP. 2001. *Convention on Biological Diversity: Text and Annexes*. United Nations Environment Programme. UNEP/CBD/94/1.
- WALTERS, C.J. 1986. *Adaptive management of renewable resources*. McMillan, New York.
- ZABEL, R.W., C.J. HARVEY, S.L. KATZ, T.P. GOOD, and P.S. LEVIN. 2003. Ecologically sustainable yield. *American Scientist* 91(2): 150+.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. АКРОНИМИ И СЪКРАЩЕНИЯ

ВДУ ИМО	Взаимно договорени условия Институт по маркетингология
ВР ФФУ	Висок риск Фондация „FairWild“
ГСМР IUCN	Група от специалисти по медицинските растения към IUCN/SSC Международен съюз за защита на природата
ДСП	Достъп и споделяне на ползи
ЕДКЛ	Европейска дирекция за качество на лекарствата и здравеопазването
ИМО МОТ	Институт по маркетингология Международна организация на труда
КБР	Конвенция за биологичното разнообразие
МОТ ВР	Международна организация на труда Висок риск
НГП ВДУ	Недървесен горски продукт Взаимно договорени условия
ПИС MAP	Предварително информирано съгласие Медицинско и ароматно растение
ФФУ FSC	Фондация „FairWild“ Съвет за стопанисване на горите
SECO	Държавен секретариат по икономическите въпроси (Швейцария)
BfN	Германска федерална агенция за опазване на природата / Bundesamt für Naturschutz
FSC	Съвет за стопанисване на горите
ISSC-MAP	Международен стандарт за устойчиво събиране на диворастящи медицински и ароматни растения
MAP ISSC-MAP	Медицинско и ароматно растение Международен стандарт за устойчиво събиране на диворастящи медицински и ароматни растения
SSC	Комисия по оцеляване на видовете
UNCTAD	Конференция на ООН за търговия и развитие
UNEP	Програма за околната среда на ООН
IUCN	Международен съюз за защита на природата

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. ГЛОСАР⁶

Термин	Определение	Източник
Достъп и споделяне на ползи (ДСП)	В международния правен контекст [достъпът и] споделянето на ползи е акт на предоставяне на доставчика на ресурси на част от предимствата / печалбите, генерирани от използването на генетични ресурси или традиционна медицина. По-широките определения включват използването на биологични продукти, знания на общността, технологии, иновации или практики.	SCHROEDER 2007
Адаптивно управление	Интегриран, мултидисциплинарен подход за справяне с несигурността при въпросите, свързани с природните ресурси. Управлението е адаптивно, защото приема, че управляваните ресурси винаги ще се променят в резултат на човешката намеса, че изненадите са неизбежни и че отново ще възниква несигурност. Активното учене е начинът, по който се отсява несигурността. Адаптивното управление признава, че политиките трябва да отговарят на социалните цели, но също така трябва непрекъснато да се променят и да са гъвкави за адаптиране към изненадите. Поради това адаптивното управление разглежда политиката като хипотези, т.е. повечето политики са в действителност въпроси, представени като отговори, като действията по управление се превръщат в третиране в експериментален смисъл.	HOLLING 1978; WALTERS 1986
Биологично разнообразие	Многообразието на живите организми от всички източници, включително, освен другото, земни, морски и други водни екосистеми и екологични комплекси, от които са част, което включва и разнообразие в самите видове, между тях, както и многообразие на екосистемите.	UNEP 2001

⁶ Някои от термините са включени в този глосар, тъй като се използват в Стандарта на „FairWild“, Version 2.0 (FWF 2010).

Термин	Определение	Източник
Операция по събиране	Всички служители на дадена организация или стопанска единица, отговорни за изпълнението на изискванията на Стандарта; обикновено компанията или организацията, която управлява дейностите, свързани със събиране на диворастящи растения, и предлага на пазара събраните продукти.	АДАПТИРАНО ОТ SAI 2004
Дете	„Дете“ се отнася за всяко лице под 15-годишна възраст, освен ако националното законодателство за минималната възраст не постановява по-висока възраст за полагане на труд или задължително обучение, като в този случай важи по-високата възраст . Обаче в случай че минималната възраст според местното законодателство е 14 години, съгласно изключенията за развиващите се страни според Конвенция № 138 на МОТ, важи по-ниската възраст .	SAI 2004
Критерий	Състояние или вид... който следва да присъства в резултат на съблюдаване на принцип. Начинът, по който са формулирани критериите, следва да доведе до становище за степента на съответствие при действителна ситуация.	LAMMERTS VAN BUEREN and BLOM 1997
	Стандарт, на който може да се основава преценка или решение; отличителна черта или белег.	ЕНЦИКЛОПЕДИЯ БРИТАНИКА 2006
	Средство за преценка дали даден принцип е спазен. Критерият придава смисъл и оперативност на принципа, без да бъде сам по себе си пряко мерило за изпълнение.	SHANLEY et al. 2002
	Посочва какво измерва стандартът.	ISEAL 2004
	Средство за преценка дали принципът (на горското стопанство) е спазен.	FSC 2000
Обичайни права	Права, породени от дълги поредици от обичайни, постоянно повтарящи се действия, които чрез повтаряне и непрекъснатото приемане са придобили силата на закон в рамките на географска или социологическа единица.	FSC 2000

Термин	Определение	Източник
Дискриминация	Всяко разграничаване, изключване или предпочитание въз основа на раса, цвят, пол, религия, политическо убеждение, националност или социален произход, което води до обезсилване или нарушаване на равенството на възможностите или отношението при трудовата заетост или работата; включително друго разграничаване, изключване или предпочитание, което води до обезсилване или нарушаване на равенството или отношението при трудовата заетост или работата.	ILO 1958
Екосистема	Общност от всички растения и животни и физическата им среда, които функционират заедно като взаимосвързана единица.	FSC 2000
Застрашен вид	Всеки вид, който е изложен на риск от изчезване за всички или за значителен брой от членовете си.	FSC 2000
<i>Ex-situ</i> опазване	Опазване на елементи от биологичното разнообразие извън естествените им местообитания.	UNEP 2001
Степен на събиране	Степен: обхватът, в рамките на който нещо се простира: обхват. Обхват: протежение на третиране, дейност или влияние: обхват на операцията Мащаб: отличителен относителен размер, степен или ниво < проекти, които се изпълняват в широк мащаб. Процент: установено съотношение между две неща; пресметната стойност; количество, сума или степен на нещо, измерена за единица от нещо друго Интензивност: големината на количеството (като сила или енергия) за единица (площ, заряд, маса или време). Честота: броят повторения на периодичен процес за единица време Обем: количеството пространство, заето от триизмерен предмет и измерено в кубични единици; количеството вещество, което заема даден обем. Количество: определено или разчетено количество	ЕНЦИКЛОПЕДИЯ БРИТАНИКА 2006

Термин	Определение	Източник
	<p>Ниво: големината на количество, отчетена по отношение на произволна референтна стойност; най-широко = големина, интензивност.</p> <p>Добив (устойчив годишен): съдържам или раждам нещо като естествен продукт, особено в резултат на отглеждане; продукт, особено произведеното или върнатото количество или обем.</p>	
Премия на „FairWild“	<p>Допълнителна сума, платена върху търговската цена на „FairWild“ за всички сертифицирани от „FairWild“ продукти, изкупени от събирачите. Премията на „FairWild“ трябва да се управлява отделно от всички други постъпления, като използването на премиите е строго ограничено до договорени социални проекти или по-големи плащания на производителите. Може да се използва през първите години за покриване на разходите по мерките за подобряване и опазване на околната среда като например разходите за провеждане на приемлива оценка на ресурсите и разходи за ваучерните образци.</p>	FWF 2010b
Принудителен труд	<p>Целият труд или услуга, получени от дадено лице под заплахата от наказание [и], които съответното лице не е предложило доброволно или от което лице се изисква такъв труд или услуга като средство за изплащане на дълг.</p>	SAI 2004
Насока	<p>Указание или очертаване на политика или поведения.</p>	Енциклопедия БРИТАНИКА 2006
Местообитание	<p>Мястото или типът място, където даден организъм или популация се среща естествено.</p>	UNEP 2001

Термин	Определение	Източник
Хармонизация	Хармонизацията е процес, чрез който се уеднаквява във все по-голяма степен съдържанието на два или повече стандарта. Дейностите в подкрепа на хармонизацията включват, но не се ограничават до използването на общи критерии и индикатори, декларации за общи цели, приемането на общи структури за представянето на стандарти и развиването и приемането на единен международен стандарт.	ISEAL 2004
Висок риск (ВР)	Растения, които се приемат за застрашени от Фондация „FairWild“ поради редица екологични и пазарни фактори (вж. Таблица 2).	
Растителни вещества	Растителните вещества са главно цели, отчупени или начупени растения, части от растения, водорасли, гъби или лишеи в необработено състояние, обикновено в суха форма, но понякога пресни. Някои ексудати, които не са преминали през конкретно обработване, също се считат за растителни вещества. Растителните вещества се определят чрез ботаническото научно име на растението съгласно биноминалната система (род, вид, сорт и автор).	EDQM 2007
Индикатор	Количествен или качествен параметър, който може да бъде оценен във връзка с критерий.	LAMMERTS VAN BUEREN and BLOM 1997
	Количествен или качествен параметър, който може да бъде оценен във връзка с критерий. Индикаторът описва по обективно удостоверим начин отличителните черти на екосистемата или на съответната социална система. Минималната или максималната позволена стойност на индикатора е известна като прагова стойност (т.е. начин на количествено или качествено изразяване или измерване на изпълнението).... Допуска се, че индикаторът включва стойност на изпълнение и затова се нарича индикатор за изпълнение.	SHANLEY et al. 2002
	Как се оценяват критериите.	ISEAL 2004

Термин	Определение	Източник
<i>In-situ</i> съхранение	Опазването на екосистемите и естествените местообитания и поддръжката и възстановяването на жизнеспособни популации от видовете в естествената им заобикаляща среда, а по отношение на облагородени или култивирани видове – в заобикалящата среда, в която са развили отличителните си свойства.	UNEP 2001
План за управление	Планът за управление е писмен документ, в който управляващият ресурсите или комитетът за управление задава целите и подходите, които ще използва, за да постигне тези цели за определен срок от време. Планът за управление на „FairWild“ представя стандартите и процедурите, отговорностите и работните практики, необходими за изпълнение на принципите на Стандарта на „FairWild“.	WINKLER 2008
Взаимно договорени условия	Условия и разпоредби относно достъпа и споделянето на ползи, освен другото, които са договорени от ползвателя и доставчика и включват другите заинтересовани страни.	SECO 2005
Недървесни растителни продукти	Всички горски продукти с изключение на дървесина, но включващи други материали, добити от дърветата, като смола и листа, както и всеки друг растителен и животински продукт.	FSC 2000
	Всички биотични продукти, различни от дървесината, които могат да бъдат събрани за прехрана и / или търговия. НРП може да произхождат от девствени и естествени гори, вторични гори и горски плантации, съгласно определението на регионалните работни групи към Съвета за стопанисване на горите.	FSC 2000
Биологично земеделие (биологично земеделие, екологично земеделие)	Цялостен системен подход, основан на редица процеси, водещи до устойчива екосистема, безопасна храна, добър хранителен режим, хуманно отношение към животните и социално правосъдие. Затова биологичното производство е повече от система на производство, която включва или изключва определени суровини.	IFOAM 2004

Термин	Определение	Източник
Оператор	Физическо лице или компания, отговорна за това да гарантира, че производството е и продължава да бъде в съответствие със стандарта, въз основа на който се провежда сертифицирането.	UNCTAD 2008
Принцип на предпазни мерки; подход на предпазни мерки	Подход към несигурността, който предвижда действие с цел избягване на тежка или необратима вреда върху околната среда преди научната сигурност за такава вреда.	COONEY 2004
Принцип	Основен закон или правило, което служи като основа за разсъждаване и действия. Принципите са изрични елементи от целта.	LAMMERTS VAN BUEREN and BLOM 1997
	Всеобхватен и основен закон, доктрина или допускане.	ЕНЦИКЛОПЕДИЯ БРИТАНИКА 2006
	Основна истина или закон като база за разсъждения или действие; основно правило или елемент.	SHANLEY et al. 2002
	Основно правило или елемент.	BROWN et al. 2000
Предварително информирано съгласие	Съгласие, получено от потребителя от страна на държавата или други доставчици, в зависимост от случая, след пълно оповестяване на цялата необходима информация, което позволява достъп до техните генетични ресурси и свързаните традиционни знания съгласно взаимно договорени условия.	SECO 2005
Защитена територия	Географски определена територия, която е обозначена или регулирана и управлявана с цел постигане на конкретни цели на опазването.	UNEP 2001
Стандарт	Определено правило, принцип или мярка, установени от компетентните органи.	ЕНЦИКЛОПЕДИЯ БРИТАНИКА 2006
	Принципи + критерии = стандарт.	FSC 2000

Термин	Определение	Източник
	Стандарт за практиката = ключов ангажимент (установени изисквания / резултатът или условието, което следва да бъде постигнато при всички приложими обстоятелства, прилага се за всички) + насоки (гъвкави, следва да се съблюдават като намерение и са налични за приемане според конкретните обстоятелства, нива и сектори), документация и отчитане (за внасяне на прозрачност в прилагането на ангажиментите и насоките).	SECO 2005
	Документ, който предоставя, за обща и многократна употреба, правила, насоки или характеристики на продукти или свързани процеси и методи на производство, съответствието с които не е задължително. Стандартът също така може да включва или да разглежда основно изискванията за терминология, символи, опаковане, обозначаване или етикетирание, така както те се отнасят за даден продукт, процес или метод на производство.	ISEAL 2004
Устойчива употреба	Използването на елементи от биологичното разнообразие по такъв начин и в такава степен, че това да не доведе до дългосрочно намаляване на биоразнообразието, като така се поддържа потенциалът на биоразнообразието да отговори на потребностите и стремежите на настоящите и бъдещите поколения.	UNEP 2001
Право на владение	Социално определени споразумения, притежавани от физически лица или групи и признати от нормативната уредба или обичайната практика относно „пакета от права и задължения“ върху собствеността, притежаването, достъпа или / или използването на конкретен парцел земя или свързаните с него ресурси на територията му (като отделни дървета, растителни видове, вода, минерали и др.).	FSC 2000
Застрашени видове	Видове от флората и фауната, които са обозначени като застрашени в приложимите закони или наредби, или категориите и критериите на Червения списък на IUCN, версия 3.1.	IUCN 2001

Термин	Определение	Източник
Проследяване	Способността да се проследи историята, прилагането или местоположението на даден обект чрез отчетени идентификации.	АВАВОУСН 2002
Търговска верига (верига на попечителство)	Пътят на суровините и продуктите от гората до потребителя, включително всички последващи етапи на обработване, преобразуване, производство и разпространение.	FSC 2006
	Система на проследяване, която позволява на сертифициращите органи да проследят всеки горски продукт от източника до събирането, обработването, съхранението и продажбата.	SHANLEY et al. 2002
Традиционни знания, иновации и практики	Знания и практики от индивидуален или групов характер на коренните народи и местни общности, свързани с генетичните ресурси, с опазването и устойчивата употреба на биологични ресурси.	SECO 2005
Права на ползване	Правата на ползване на горски ресурси, които могат да се определят чрез местен обичай, взаимни споразумения или да се постановят от други субекти, притежаващи правото на достъп. Тези права може да ограничат използването на конкретни ресурси до определени нива на потребление или конкретни техники на събиране.	FSC 2000
Инструмент за проверка	Описва начина, по който даден индикатор се оценяван на терен (т.е. конкретни данни или информация, която увеличава конкретността или лекотата на оценката на даден индикатор). Намерението при този процес е не да се предпише минимален пакет от инструменти за проверка, а да се остави място за инструменти за проверка, които са конкретни за региона, продукта, класа, размера на операцията и др. Тези инструменти придават на индикатора смисъл, точност и обикновено конкретност, свързана с мястото. На инструментите за проверка могат да бъдат зададени цифрови параметри според случая и мястото.	SHANLEY et al. 2002

Термин	Определение	Източник
Жизнеспособна популация	Популация, способна да се поддържа за определен срок от време.	
Събиране на диворастящи растения	Практиката на събиране на диворастящи природни или натурализирани ресурси от естествените им местообитания.	
Работници	Всички служители на дадена операция, включително служители, постоянни, сезонни, временни, мигранти, чуждестранни, с непостоянна заетост и наети от подизпълнители.	BIO FOUNDATION 2008
Добив	Добив за събиране: максималното налично количество за събиране.	вж. PETERS 1996
	Устойчив добив: степен на събиране, равна на степента на замяна на събрания материал, често измервана като годишен ръст.	ZABEL et al. 2003
Млад работник	Всеки работник над детска възраст и под 18 години. За улеснение настоящият стандарт посочва възрастовия обхват от 15-18 години.	Адаптирано от SAI 2004

Преводът на документа от английски на сръбски език е извършен от TRAFFIC с финансовата помощ на Европейския съюз. Въпреки че се полагат максимални усилия да се гарантира точността на превода, в случай на някакви грешки или разлики в значението, оригиналната версия на английски език на документа трябва да се приема като референтен източник.